

“VOJNO STANJE” MED NEMČI- JO IN ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI.

**PRIPRAVE KAŽEJO, DA BO AMERIKA KMALU ZA-
ČELA S POMORSKO KAMPANJO PROTI NEM-
ŠKIM SUBMARINKAM. KOOPERACIJA
Z ZAVEZNIŠKO FLOTO.**

**15 MORNARJEV Z AMERIŠKEGA PARNIKA IZGU-
BILO ŽIVLJENJE.**

Washington, 20. marca. — Danes popoldne je bila kabineta seja in splošno mnenje se izraža, da bo predsednik morda že jutri formalno izjavil, da obstoji vojno stanje med Združenimi državami in Nemčijo. V oficijelnih krogih pravijo, da je vojna napoved sploh nepotrebna, ker vojno stanje že obstoji valed nasilnih činov Nemčije in drugo ne preostaja kakor formalno priznanje tega stanja.

Washington, 20. marca. — Deset pomorščakov interniranega nemškega mostva v Philadelphiji je hotelo zadnjo noč pobegniti iz tamonišne internirane križarke Kronprinz Wilhelm. Osem so jih ujeli, za dva pa mislijo, da sta ušla. Internirane Nemce bodo zdaj premestili v trdnjavo McPherson in Oglethorpe, Ga.

Washington, 20. marca. — Petnajst mornarjev iz potopljenega parnika “Vigilancia” je izgubilo življenje in večina teh so ameriški državljani. Tako izjavlja kapitan Middleton, ki se je večer izkrcal z ostalimi rešenimi mornarji v Plymouthu na Angleškem. Kapitan pravi, da je submarinka izstrelila dva torpeda, toda parnik je bil zadet še le v drugič. Dalje pravi kapitan, da so mornarji veliko pretrpeli na odprtem morju, ko so veslali sempatja v čolnih.

Washington, 20. marca. — Predsednik Wilson je naložil mornariškemu tajniku Danielsu, da takoj odredi gradnjo 60 ladij za gonjo proti submarinkam; gradili jih v brooklynski ladjedelnici. Vsaka ladja bo stala \$40.000 in upajo zgraditi tri na dan. Zgradijo mislijo okrog 250 takih ladij.

Dalje je naročeno Danielsu, da se požuri z graditvijo 200 motornih, patrolnih ladij, ki bodo naredile 35 morskih milj na uro.

Popisati se imajo vse privatne jahte in motorni čolni, ki so pripravljeni za patrolno službo in vlada jih bo zahtevala, kakor hitro pride potreba.

Prostovoljno moštvo za patrolne ladje je že priglajeno in poveljniki mornariških distriktov lahko pokličejo moštvo v službo vsak čas.

General Electric Co. je dobila pogodbo za deset milijonov dolarjev vrednosti granat.

Danes se je tudi izvedelo, da se bodo kmalu pričela posvetovanja za sodelovanje z angleškimi in francoskimi patrolnimi škvaloni, ki skušajo zdaj kčiti trgovske ladje pred submarinskimi napadi v blokadni zoni. Ta podlaga tega načrta bo skrbela naša vlada, da postane Atlantiki morje varno pred nemškimi submarinkami na tej strani in v zameno bodo imele ameriške ladje zaščito od strani angleških in francoskih patrolj v bojni zoni.

Washington, D. C. — V tek 48 ur, ako še ne preje, bo predsednik najbrž objavil svoj program z ozirom na nevarnost, ki prihaja od nemških potapljač.

Večer popoldne je imel kabinet sejo in mogoče že na tej seji določijo prve korake.

Nekateri člani kabineta zele, da predsednik skliče kongres k izrednemu zasedanju, mejtem ko je predsednik mnenja, da kar se je dalo storiti proti potapljačem, je storjeno, in da se morajo razmere še bolj poostriiti, da takoj skliče kongres. Kljub temu ne uide govornica, da predsednik vseeno skliče kongres v desetih dneh.

Uprava ima več vzrokov, da bo sedaj še ni mobilizirala mornarice. Izključeno ni, da bi Nem-

čija smatrala mobilizacijo mornarice za vojno potezo.

VEČNE HOMATLJE V MEHIKI.

El Paso, Tex. — Komaj ušenejo ustavne čete Villo, da ne more več tako svobodno gibati, že nastopi kateri drugi zgagar in imenuje sebe za voditelja nove revolucionarne struje. Zda igra ulogo nove zgasarske zvezde general Alvaro Obregon, ki se je prikazala na revolucionarnem (f) nebu v Mehiki.

Zanimivo bi bilo izvedeti, kdo podpira te zgagarje, jih zaklada z orožjem in strelivom, ki ovirajo aniren razvoj v Mehiki. Iz ameriške republike ne sme orožje v Mehiko, Carranza izdeluje orožje in strelivo zase in ne za svoje nasprotnike, zagledatelj je uganika, odkod dobivajo Obregon, Diaz, Villa in tovariši orožje in strelivo. Iz nebes ne pada, torej ga uvažajo od nekod, in najbrže so pri tem prizadeti tisti elementi, ki še vedno upajo ribariti v kašnem v Mehiki, dokler Mehiko razjedajo notranji boji.

POTAPLJAČE SO ZNIZALE IZ- VOZ.

Washington, D. C. — V februarju, v prvem mesecu brezobsejnega bojevanja z nemškimi potapljačmi, sta se znižala izvoz in uvoz za \$190.000.000. Po poročilu trgovskega departmenta je padel izvoz za \$147.000.000, uvoz pa za \$42.239.675.

STRAH PRED SOCIALISTI.

Chicago, Ill. — Velik strah pred socialisti ima Ellison, občinski svetovalec iz 22. občinskega volilnega okraja; boji se, da doživi poraz pri letošnjih občinskih volitvah.

Buržoazni političarji Ellisonevega kalibra radi ne argumentirajo na shodih, ampak se rajše poslužijo srovo sile, da oženejo svoje politične nasprotnike.

Že je Ellison in njegova “tolpa” grozila, da pretepe socialiste, ki žive v 22. občinskem volilnem okraju, ako ne prenehajo z volilno kampanjo.

Za torej so sklicali socialisti shod v Gondorfovo dvor., na katerega so povabili tudi Ellisona, da razvije svoj program pred volilci in pove, kakšno stališče zavzema v plinskem vprašanju. V ta namen je volilni odbor dal razdeliti letake in napraviti je dal velike napise, ki so vabili ne shod To pa Ellisonu ni bilo všeč. In ko je Karl F. Pardek razobesil tak napis, je takoj prišel Ellison v družbi svojih tovarišev in je zahteval, da se napis odstrani.

Ker so to ni zgodilo, so napis raztrgali.

Ernst A. Hgerich je na to šel k Ellisonu v njegovo pogrebniško pisarno in zahteval \$5 odškodnine za raztrgani napis. Ellison ga je sprejel precej sivo in mu je ponudil pet udarcev s pestjo. Nastal je pretep in Ellison in tovariši so vrgli socialiste na ulico. Prišlo bi do hudega boja, da niso socialisti obdržali treznih glav.

Ellisona in njegove tovariše nameravajo zdaj tožiti za odškodnino.

DEČEK JE NAŠEL OVARNIČ- CO, VREDNO \$100.000.

Los Angeles, Cal. — Mrs. F. Sullivan je izgubila ovratnico, vredno \$100.000. Našel jo je neki deček na hodniku hotela in jo vrnil.

Smithova je seveda naznanila policiji, da ji je bila ovratnica ukradena.

POLITIČNA ENAKOST V RUSIJI.

Nemci izpraznili 1300 milj ozemlja v Franciji.

Adamsonov zakon je ustaven.

Washington, D. C. — Najvišje zvezno sodišče je izreklo, da je Adamsonov zakon ustaven, ki določa osemurni delavnik za železničarje. Izrek sodišča pomeni, da osem ur dela tvori enoto za enodnevno mezdo. Plačo, ki so jo do sedaj dobili železničarji za deset ur dela, bodo dobili odslej za osem ur dela. Razsodba ima še drug dalekosežnejši pomen. Kongresu prizna pravico, da sprejme v javnem interesu postavke, ki izravnavajo spor med delavci in podjetniki.

Sklep ni bil soglasen. Za ustavnost zakona je glasovalo po zadnjih poročilih pet sodnikov, proti ustanovitvi pa štirje. Za ustavnost so glasovali White, predsednik sodišča, in sodniki Mc Kenna, Holmes, Brandeis in Clarke, proti pa sodniki Day, Pitney, Van Devanter in McReynolds.

Okoli 400.000 železničarjem bo povišana mezda od prvega januarja t. l. in železniške družbe, ki so lani napravile nad eno milijardo čistega profita, bodo morale svojim uslužbencem dati nekaj milijonov od tega ogromnega profita.

Ti milijoni ne bodo v vsem letu znašali niti dvajseti del profita in železniškim kraljem ostane še vedno lep profit, ki ga lahko porabijo po svoji volji.

O kakšni kalvici, ki se godi železniškim kraljem, ne more biti govora.

Večina sodnikov je bila mnenja, četudi imajo delavci pravico do stavke, vendar lahko nastanejo razmere, ko morajo biti take pravice omejene in ima v takem slučaju kongres pravico, da določi mezdo, če ne pride do sporazuma.

Razsodba najvišjega sodišča bo seveda napravila preobrat v železniškem obratu. Premikači bodo odslej delali le po osem ur na tovrstnih kolodvorih. In če železniške družbe hočejo prihraniti pri nadčasu, bodo morale na večjih kolodvorih nastaviti po tri partije premikačev, ki se bodo menjale na osem ur. To pomeni, da bo več delavcev dobilo delo na kolodvorih.

In tako bo tudi z drugim osebjem, ki pripada vlakospresnemu osebjem.

ŽELEZNIŠKI KRALJI SE ADVOKATJE ŽELEZNIŠ- KIH DRUŽB SKI- MAVAJO.

Chicago, Ill. — Komaj je brnjav sporočil v svet, da je najvišje zvezno sodišče proglasilo Adamsonov zakon ustavnim, že so pričeli stikati glave višji uradniki srednjezapadnih železniških družb, da se dogovore, na kakšen način bi dosegli povišanje voznine.

Tisti milijoni, ki jih bodo železniške družbe več izplačale svojim uslužbencem na leto, jim bodo napravili tako veliko škodo, kakor če milijonar daruje siromaku kos kruha. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da nič, ker se je promet v letošnjem letu tako zgostil, da bo profit mnogo večji, kot je bil lani.

Za drobtino, ki jo morajo železniški kralji upoštevati svojim uslužbencem od pogače, bi radi dobili najmanj še eno pogačo.

Že so pričeli razni predsedniki železniških družb jokati v kapitalističnem časopisu, da jih ne more nič drugega rešiti pogube kot povišanje voznine.

Če so ameriške železnice že res tako na pau, da jih ne more nič drugega rešiti kot povišanje voznine, če ostanejo privatna last, potem je skrajni čas, da se to težko butaro odvzame železniškim kraljem in proglase železnice za državno last. Če podražijo železnice, ne bodo povišali voznine, ampak jo bodo še znižali, ker bo vlada obratovala železnice v dobro ameriškega ljudstva in ne za privatni profit.

NEWYORSKI DETEKTIVI NI- MAJO NAJMANJŠE SLEDI O MORILCU HILARJEVE.

New York, N. J. — Detektivi nimajo še najmanjše sledi, da odkrijejo misterij, ki obdaja umor mrs. Elsie Lee Hilair, ki so jo našli zadavljeno in dozdnevno oropano v sobi hotela Martinique.

Detektivi so izprašali mnogo oseb, a vse izjavljajo, da ni nihče vstopil v sobo Hilairjeve, ki se je v hotelsko knjigo vpisala kot Florence Gray iz Bostona. Soprog Hilairjeve trdi, da je imela njegova soprega s sabo ovratnico, ki je bila vredna \$2.500. To ovratnico pogrešajo.

Njena netjakinja izjavlja, da je Hilairjeva, ki je bila stara okoli 35 let, rada posebala kabaret.

Chicago, Ill. — Advokatje, ki služijo bogatim železniškim družbam, so bili trdno prepričani, da najvišje zvezno sodišče proglasi Adamsonov zakon neustavnim. Na njih nasvet so šle železniške družbe pred sodišče, da ovržejo postavko, ki jo je sprejel kongres. Zda je razglasila sodba najvišjega sodišča, a ta sodba se ne ujema z njih pričakovanjem, in advokatje so razočarani.

Advokatje so se zanašali na Claytonov zakon iz leta 1914, ki je po sodbi advokatov tak, da prepoveduje zveznim sodiščem izdajati sodnijske prepovedi, ki zabranjujejo stavke.

Učeni advokatje so pač pozabili, da najvišje sodišče ni izdalo kakšne sodnijske prepovedi, ampak je le potrdilo, da Adamsonov zakon soglaša z ustavo. Če sodišče izda sodnijsko prepoved, vzame postavko v svoje roke, takorekoč smatra sebe za najvišjo postavko. Nekaj drugega je, če pravi, da je ustaven, kar je sklenil kongres. V zadnjem slučaju se je le pridružil mnenju kongresa, ki ima moč da dela postavke.

Advokatje, ki delajo za bogate korporacije, bodo doživeli še marsikatero razočaranje, čeprav se nazadnjaške sile trudijo, da za sučejo kolo časa nazaj. Svet se suče kljub coldjam, ki mu jih pokladajo nazadnjaki, naprej in ne nazaj. Tako je bilo od pamtiveka sem in tako tudi ostane.

VREME.

Danes je prvi spomladski dan v koledarju. Noč in dan sta enako dolga. Kljub temu še ni pravega spomladanskega vremena. Spomlad nas je našla še zmraz v površnikih in kozuhovini. Na severu je namreč še preveč snega; samo v Duluthu je danes 30 palcev snega v ravnini. Vremenski prerok sicer napoveduje, da ne bo več hudega mraza; toda drevesa še ne bodo ozelenela tako hitro. Za nočjo in jutri se napoveduje oblačno in nestanovitno vreme. V temperaturi ne bo veliko spremembe. V zadnjih 24 urah je toploter kazal od 35 do 42 stopinj. To velja za severni Illinois.

Solnce izide ob 5:53 in zaide ob 6:02.

VEČ KOT 150 VASI IN V PETROGRADU UPAJO, MEST SO OSVOJILI ZA- VEZNIKI V 3 DNEVIH.

Pariz, 20. marca. — Posnejše uradno poročilo se glasi, da se nadaljuje prodiranje za umikajočimi se Nemci bolj počasi valed razdanih cest in sves in valed slabega vremena. Kljub tem oviram so francoske čete nekoliko napredovale. Nemci so danes znova napadli na verdunski fronti, toda napadi so bili odbiti. Dalje javlja vojni urad, da so Francozi v srbski Macedoniji osvojili hrib 1248, samostan Snegovo in vas Raštani tri milje severno od Bitolja. 1200 Nemcev in Bolgarov je bilo ujetih.

Berlin, 20. marca. — (Brestli-no.) Iz oficijelnih poročil je razvidno, da je sedanje umikanje nemške armade na Francoskem strateško delo Hindenburga, kateri upa, da bo zvalil zavezniške na pripravljen odprto polje in jih forsiral v odločilno bitko.

Pariz, 20. marca. — Francoske in angleške čete so v zadnjih treh dnevih reokupirale okrog 1300 štiriljskih milj ozemlja v Franciji in osvojile najmanj 150 mest in vasi. Nemci se še vedno umikajo in zavezniška kavalerija, infanterija in avijatiki so v neprestanem boju z zadnjimi stražami sovražnika. Francozi so na enem kraju prodrli dvaindvajset milj daleč v dveh dnevih. Večeraj so Angličani okupirali nadaljnjih 40 vasi, Francozi pa 20. Dva mesta, Ham in Chauny, sta padla v roke Francozom.

Zavezniški se bližajo takozvani “Hindenburgovi liniji,” ki drži severno od Arrasa čez Cambrai in St. Quentin do Solsonsa; pričakovati je, da se bodo Nemci ustavili, na tej liniji. Francoske čete so danes pustile Ham za seboj in so še oddaljene nekaj čez pet milj od St. Quentin in LaFere, medtem ko so Angličani nekoliko dlje od Cambraia. Veliki Arasov in Noyonov lok je popolnoma izgnili in bojna črta je že precej izravnan.

Bojevanja se nadaljuje na odprtem polju in večidel je v boju kavalerija, česar ni bilo na zapadni fronti že od jeseni leta 1914. Angleška kavalerija je bila večeraj v spopadu z nemškimi ulani, ki so zamrežili hrbet umikajočim se nemškim četam. Boji so precej ljuti, toda glavna nemška armada se noče spuščati v boj. Tukajšnji kritiki izjavljajo, da nemško poveljništvo precej mostrsko izvršuje svoje umikanje. Angleške patrolje so prekorile na nekaterih krajih železnico Arras-Bapaume, čeprav na tem kraju fronte Nemci še vzdržujejo svojo staro fronto; znamenja pa kažejo, da bodo Nemci kmalu izgubili kontrolo nad to železnico.

Pariško časopisje, dasiravno veselo valed tolikega uspeha na bojišču, je zelo ogorčeno nad stanjem reokupiranih krajev, ki so takorekoč puščava. Nemci so odnesli seboj vse, kar so mogli in opustošili v nič, česar niso mogli vzeti. V malo kateri vasi ali mestu je kakšna nepoškodovana hiša; ceste in ulice so Nemei razorali z minami. Iz vasi, katerih niso imeli časa uničiti, so pobrali nemški vojniki vsako stvar, ki ima kolikšak vrednost, in ostavili le golo zidovje. Pohištvo, obleko, kuhinjsko posodo itd., so že prej pobrali prebivalcem in odnesli v zakope. Toda Nemci se niso znosili samo nad hišami, temveč so uničili tudi vrtove; skrajaj povsod je posekano vse sadno drevje. Jabolčni sadovnjaki od Roye do Champiena so dočela poseka.

(Dalje na 5. st., 1. kol.)

DA POSTANE RUSIJA REPUBLIKA PO VZGLEDU ŠVICE.

Petrograd, 20. marca. — V krogi nove vlade prevladuje mnenje, da se bo ustavodajni kongres izrekel za republiko po vzgledu Švice. Minister Kerenski je danes izjavil, da morajo tudi ruske šene dobiti volilno pravico.

Berlin, 20. marca. — Filip Scheldemann, vodja socialistične večine v parlamentu, piše v listu “Vorwaerts” sledeče: “Zakaj je brez malega ves svet proti nam? Odgovor je lahak. Zato, ker je med našimi sovražniki več ali manj demokracije in pri nas vidijo le avtokratično Prusijo. Do zdaj smo jim lahko kazali na absolutizem v Rusiji, toda carizem je šel in zdaj je samo v centralnih državah nasadnjaštvo.”

Petrograd, 20. marca. — Provi-zorična vlada je večeraj izdala drugi proglas, s katerim naznanja, da imajo odslej vsi državljani Rusije enake pravice; a tem so dobili židje vse pravice, kakor-anih niso še nikdar imeli v Rusiji. Nova vlada razglša, da so židje odslej versko in politično svobodni in imajo enake pravice kakor ostali državljani. Obenem so odpravljani židovski okraj, kjer so morali bivati židje sami zase. Vlada izjavlja, da bo popravila vse krivice, katere je prizadela ljudstvu stara, avtokratična vlada.

V Petrogradu vlada veliko navdušenje. Ulce so polne ljudstva in manifestacijski obhodi z rdečimi zastavami se vrše vsak dan. V ponedeljek so se pojavili prvi časopisi — prvi v zgodovine Rusije s popolno svobodo uredniške kritike. Listi so izšli v svedanih izdajah, v katerih kar mrgoli besed “svobodna Rusija”. Vsa poslopja v glavnem mestu so zavita v rdeče zastave.

Carinja je zaprta?

Berlin, 20. marca. — (Brestli-no.) Prekomorska čenikarska agentura javlja, da je bivša carinja zaprta v Carskem Selu, katerega stražijo vojniki revolucionarne vlade.

Mihail Aleksandrovič je odstopil.

Mihail Aleksandrovič, brat bivšega carja, je izjavil vpriso Miljukova, Lvova in Rodzianka, da je za ruski narod najbolje, če se odpove vsem pravicam do prestola. Aleksandrovič je vsekakor omahnil spričo močne agitacije delavske stranke, ki zahteva po svojih zastopnikih v dumi, da mora biti Rusija socialna republika.

Delavski zastopniki tudi niso zadovoljni z ukrepi, da sme ostati bivši car v Rusiji. Oni zahtevajo, da mora car zapustiti ruska tla, ker drugače bi lahko nastala nevarnost protirevolucije, ako je eks-carju dovoljeno, da se lahko svobodno giblje v Rusiji.

Provizorična vlada je imenovala komisijo, ki ima oblast regulirati cene živilom. Komisija je že izdelala lestvice s cenami, po kateri se bodo morali ravnati trgovci. Cene so povprečno 20 do 50 odstotkov nižje kakor so bile pred revolucijo.

Finska dobi samoupravo.

Za Finsko je izdelan načrt samouprave. Finski parlament bo sklican v kratkem in poverjena mu bo naloga, da ustanovi vlado, v katero bodo imeli Fini popolno zaupanje. Komisije, ki zastopajo novo rusko vlado, potujejo od mesta do mesta na Finskem, nastavljajo nove uradnike in sklicujejo javne shode, na katerih

(Dalje na 5. st., 2. kol.)

V MESEČINI.

Zgodba iz doline šentflorjanske.
Spisal Ivan Cankar.

(Nadaljevanje)

"Kako sem mogel odlašati tako dolgo, o sladka Julija! Na prvi strani mojega zapisknika je bilo zapisano s svetlini črkami tvoje ime, in vendar sem odlašal! Zdaj vidim strahoma, da bi bilo skoro že prepozno. Da sem prišel mesec dni pozneje, kje bi te našel?"

"Lepo je, da si prišel, gospod; tako lahko mi je zdaj pri sreči."

"Nevarnost je bila velika, moja lepa mlinarica! Povej mi po pravici in nikar ne misli, da govorim z dacearjem ali z županom; ali si se res nameravala odpraviti življenju in njegovim sladkostim ter se potopiti v neštedno globoko šentflorjansko dolino? Ali si res nameravala stopiti pred oltar s sramežljivo povešenimi očmi? Zatajiti mene in svoj imenitni namen? Streči deblemu županu, sezuvati mu čevlje s potnih nog, odganjati mu muhe, kadar bi zadrževal v solneu, ter mu božati tolsti podbradek? Vpisati se v društvo krščanskih gospodinj ter zbirati prispevke za družbo sv. Cirila in Metoda? Odgovori hrez hi navštevno in izpovej svoj greh!"

Mlinarica je zavzdihnila, pogledala mu je v obraz in njene oči, kakor so bile prej vesele in premerne, so bile nenadoma vse resne.

"O dragi gospod, tako je, kakor si govoril! Sodi, toda ne obsodi me! Lepo je bilo moje življenje; toda nekdo nisem mogla spati, deževalo je zunaj, veter je stresal okno in bilo me je strah. Mislija sem: in kadar nastopi jesen, kakšno bo tvoje življenje? Vse sem obdarila z ljubeznijo, nič mi ni ostalo; in beračico me bodo zapodili preko praga, zle besede bodo metali za menoj. Zemlja sem in zelo slahotna; ne maram trpljenja. Tako sem hotela poskrbeti za zimo, še preden je zapadel sneg; čas je bil ngoden, drugače bi bilo morda prekasno."

"Pol resnice, samo pol resnice!" je vzdihnil Zlodej. "Kako so te že pohujšali pogovori z dacearjem in županom!"

"Tudi to bi rad vedel!" — Kakor sanje so se zasvetile v njenih očeh. — "Nezaupen si, ker me imaš rad, in tudi jaz te imam rada. — Pomisli, dragi gospod, moje srce je občutilo nekako veliko bolelo; nikoli nisem vedela, kaj je trpljenje, takrat me je raniło. Zazelela sem si lepe ljubezni, kakor si zaželi človek, ko gleda ponoči v nebo, da bi bil med zvezdami. Zazelela sem si, on pa je pogledal name z osornimi očmi in ni videl mojega kopnenja. Takrat sem začutila bolečino v svojem sreči."

Zlodej se je narahlo nasmehnil. "O ženska! Ker mi nisi bila zvesta, hotela si mi biti vsaj mačeha! Ker ni maral tvoje ljubezni, si mi naklonila svoje sovražstvo. Ker ni slišal tvojih vzdihov, naj tudi sam vzdihuje brez upanja!"

"Tako blago mi je pri sreči nočoj in nič več bolečine ni v njem in tudi srda nič več. Blagoslovi ga Bog, koder hodi, in tudi njegovo ljubezen blagoslovi Bog! Kaj mi je dolina šentflorjanska in vsa njena radost in bridkost? S tabo pojdem, gospod!"

Zlodej jo je privlekel tesno k sebi; zdelo se ji je, da jo je vzdignil visoko in da ne čuti več poti pod nogami.

"Dioniz, izpolnjen je tvoj ukaz! — Blago ti je pri sreči, sladka mlinarica, zato ker si nastopila pot, ki ti je bila usojena od začetka. Ti si življenje, veselo, polno, brezmišelnost življenje, ki živi kakor evet na polju, v majakem solneu! Kaj bi tako življenje v dolini šentflorjanski? Ali bi ne bila neizmerna škoda, če bi se osušilo, če bi žalostno ovenelo v zaduhlem in nečistem zraku tam doli? Ali ni že bila neizmerna škoda, da je vzklik in rasel ta brezprimerno blagodišeči evet v teh pustih krajih, kjer ni bilo nikogar, da bi se s žitnim srecem in globoko hvalečnostjo razveseljeval nad njim? — Z mano pojdi, da te presadim v kraje, kjer sije vse drugačni solnce; tam bodo hodili mimo in te bodo pozdravljali z veselim vzklikom, priklanjali se bodo k tebi do pasu ter ušivali hvalešni tvoj blagi duh!"

"Kako te ljubim, o gospod!" je izpregovorila tiho lepa mlinarica. "Zdaj vidim, kakor da so se duri odprele; zmerom sem te ljubila, gospod, in kopnela sem po tvoji družbi v tej lepi in žalostni dolini šentflorjanski. Tako lahko mi je, da ne čutim nog; kam si me povzdignil, o gospod?"

Stopila sta bila v gozd, toda meseca jima je svetil, kakor da sta hodila visoko med vrhovi; zaslojlo je šumelo pod njima in šepetalo, zazibalo se so časih vrhovi v rahlem vetru.

"Ali ni zavzdihnil nekdo pod nama, zajokal od bolečine?"

"Natančno si slišala!" je odgovoril Zlodej.

"Toda zapovej sučutju v svojem sreči, da naj utihne! Res je zavzdihnilo pod nama, toda povem ti resnico, da bi bil bolj vesel, če bi vzdihovalo vse vršne čase. Dvoje majhnih, tako majhnih, v tako tanki nožki ranjenih srei! Plaha lučica kopnenja je gorela v njih, preplaha in preslaba, da bi se razgorela v velik plamen ter ju povzdignila v visave. Vzdihovanje bo konec še nočoj in vrnila se bosta v dolino šentflorjansko srečna in zadovoljna, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. Še tista plaha lučica bo kmalu ugasnila in živele bosta dopadljivo in rodoljubno življenje. Nista razumela svojega kopnenja, zato je tako brez ugasnilo. — Glej, namerila sta se bila v hrib, v neznatno, nerazumljivo hrepenenje, pa sta ostala sredi klanca in še preden minje ura, se povrneta zmagoslavno v dolino in mrak!"

"Torej ni potreba sučutja?" je vprašala lepa mlinarica.

"Prav nič ga ni potreba! — Zdaj pa se me trdno in tesno okleni, zakaj v tem trenutku nastopiva svojo imenitno pot! — Pozdravljen, Dioniz!"

Vzdignila sta se visoko, dvoje silnih črnih netopirjev nad gozdom, v svetli mesečini.

Vzkril je segel iz noči do njihovih nog in sedmero rodoljubov se je zgrudilo od strahu in groze.

Na jasi, pod košatim borom, sta sedela Manca in Tone; pod njima se je svetila dolina šentflorjanska. Gledala sta v dolino, na male hiše, čudovito žareče v mesečini, na svetlo bele pot, na tihi potok, ki se je zaskril časih pod vrhami, kakor da se je prikazala za hip postrv iz valov, na prostrane travnike, sanjajoče pod velikim nebom. In obema so bile solzne oči.

"Čas je še, dolga je še noč!" je izpregovoril Tone s tihim, komaj razločnim glasom. Plahost mu je stiskala srce z močno roko.

"Do zore je še čas!" je odgovorila Manca in solze so bile v njenem glasu. Vztrajala je nena doma, zadržala ter skrila obraz na njegovih prsih.

"Tako se bojim!"

Sam plah, trepetajoč, je vzdignil njeno glavo z obema rokama in jo je poljubil na moko lice. Odgovoriti ni mogel, ker je slišal odgovor v svojem sreči: "Tudi jaz se bojim!"

Plahe, nelepe misli so vstajale iz malodušnosti.

"Ali je res potreba? Ali je res poslednji čas in nobene ure več, nobenega trenutka? Ali je res plot na vseh štirih straneh tako visok? In tako močan, da ga ni moči preplezati, pobegniti v svobodo? Nikjer priprtih duri, ne skrite steze, ne vsaj ozke špranje? Ali sem res natančno vse pregledal, vse premislil, ničesar pozabil?"

Takoj se je oglašilo v malodušnem sreči upanje plahosti, ki se ozira navzdol, ker si ne upa navkreber.

"Nisem še vsega premislil, ne še vsega storil!"

Pogledala mu je v obraz z velikimi očmi in žuden, boječ iz bolečine porojen smehljaj se je prikazal na njenih ustnicah.

"Glej, dragi, kako se sveti dolina šentflorjanska. Tako lepa je nočoj, ker je ne bova videla nikoli več."

In v njenem smehljaju je bilo očitanje, zasvetilo se je tudi v njenih rosih, žalostnih očeh.

"Ti si hotel, da je ne vidiva nikoli več, tvoja je bila misel; jaz pa te imam rada, zgodi se tvoja volja!"

"Ne mudi se še!" je izpregovoril mukoma in si ni upal gledati v njene oči.

"Kaj misliš, Manca? — Trepetal mu je glas in beseda mu je zastala. — "Kaj misliš, če bi stopila obadva preden in bi pokleknila in prosila njegovega blagoslova. Morda bi ne zavrgel najine prošnje, kakor tudi je sročem. Genile bi ga tvoje solze."

In grenek sram ga je zabolil v sreči in razločno je slišal glas: "Oskrunil si se, berač, ki so ga bili zapodili preko praga in ki se vrača s ponižno glavo!"

Solze so mu lile na lica in zastokali je od bolečine.

"O, ne, Manca, rajši na Golgato!"

Videl je njen obraz, njen plahi smehljaj.

"Rada te imam, zgodi se tvoja volja!"

Zapihal je veter, zašumel je gozd nad njima.

"Kaj nisi slišal? Zašustelo je, zašustelo, tih glas iz noči; skoro sem razločila besede."

Vzdignil je glavo, poslušal je.

"Nad nama, kakor glas iz nebes."

Prijela sta se za roke, trepetajoča, čudnega, nerazumljivega upanja polna.

"Bog nama je poslal tolažbo!" je izpregovorila Manca s tihim glasom, strmečimi očmi. "Greh je bila najina misel, Bog pa se je usmilil ob poslednji uri. Pokrižaj se!"

"Kam zdaj, Manca?"

"V dolino! Če nama je naklonil Bog trpljenja, je treba zadeti svoj križ na rame. Greh je bila najina misel."

"V dolino, Manca! Tako čudno lahko je zdaj moje srce, kakor da se je bilo odvalilo od njega veliko breme. Daj mi roko, Manca!"

Glasneje je zašumel gozd, nagnili so se bori.

Tedaj se je vzdignilo iz gozda visoko v zrak, zafrfotale, razprostrle so se silne peroti in so zasenele vso dolino.

"Bog in vsi posli božji!" je vzkliknila Manca in se je pokrižala.

Tone je vztrepetal in je prebledel; spoznal je obraz, ki se ji bil zasvetil visoko v zraku, v svetli mesečini.

Dacear se je čudno prestrašil, ko je začel korake iz noči. Potuhnil se je za grm in je poslušal, nato se je splazil potihoma v stran in je preklinjal krhke veje, ki so se mu lomile pod nogami.

"Županov gozd je, zato taka nemarnost! Rajši naj bi se brigal za svoj gozd, nego da hodi za ženskami. In za kakšnimi ženskami! Budalo misli, da vozi po ravni cesti, pa vlačil po izvoženem kolovozu."

Robida mu je udarila v lice, odskočil je in se je zaletel v deblo. Za deblom se je splašila senca, potuhnila se je ter se splazila potihoma v stran.

Dacear je poslušal.

"Kaj je gozd oživel? Mesec ne sije v ta mrak in vendar se plazijo sence, švigajo sem, švigajo tja! Ni bilo morda prav, da sem se bil napotil na to pohujljivo pot. Grehovi imam dovolj, še enega zraven, pa jih bo preveč. Kaj pa pe bilo treba zapeljivo siliti v te kraje, ko ga nihče ni klical! Tudi brez njega bi bili opravili! Tako se mora človek ob tej pozni uri potikati po gozdu, a ne čla bi sedel v krčmi, kakor vsi krščanski ljudje!"

Zasvetila se je jasa, zasvetil se je mesec nad njo. aDear je stopil iz gozda in se je v tistem trenutku zadel ob široko deblo, ki se je zamajalo ter se zgrudilo na tla. Tudi dacear se je opotekel in je sedel v travo. Začutil se je, nato pa se mu je obraz širil ter se širil zmerom bolj in se razlezel naposled v tih, prešeren smeh.

(Dalje prihodnjič.)

Piše Gregor Korobač pl. Gajžla.

V teh burnih časih imam večkrat uradne opravke v Washingtonu in oni dan sva se hudo sprijela z Wilsonom. Kot vam je vsem znano, poslal je pred par tedni kajzer iz Berlina ukaz z natančnimi določbami za ameriške ladje in mornarje. Samo ena ladja na teden sme pluti v Evropo in to po natančno zašrtani stezi. Ostale morajo v cold storage, da se ne pokvari. Kapitan, ki bo barko vozil, namalati mora na njene boke veliko ameriško zastavo v prav živih barvah, natančno toliko in toliko metrov dolgo in široko. Vsak, ki ima količjak discipline in sebi četudi so ga le osem tednov futrali s komisom, ve, da Befehl muss befolgt werden, pa magari če ga izda čisto navaden frajtar, kaj šele če ga izda njegovo veličastvo kajzer po božji milosti. Toda naš trmasti Wilson, kterega ni izbrala vladarjem milost božja, ampak sto milijonov domšljavih Yankeejev, dejal je: "Niks! mi bomo rabili zastave tako velike kot se bo nam zljubilo in naši fantje bodo povedli zvezdnati naš prapor po svetovnih morskih cestah tje, kamor bo njim všeč. Na jamboru bodo plapolale zvezde in prage, na krovu pa bodo postavljali kanoni in gromske pištole. Kdor hoče kaj zvedeti, naj kar nje vpraša. Govorijo mednarodni jezik tako da jih bo tudi kajzer lahko razumel!" Premislite malo, ljudje božji to Wilsonovo predrznost! Ali ne zasluži, da bi mu človek špange dal? Jaz sem ga prosil in rotli, naj se vendar ukloni povelju iz Evrope, ukazu njegovega veličastva kajzerja, pa mislite, da me je poslušal! Trmoglavnež, ki nima niti pojma o subordinačijski ferleungji, se je še uzejil tako, da je dobil nahod in je moral ostati par tednov v postelji. — Angleži, kakor vam znano, so silno počasni ljudje (še bolj kot naš znani doktor s kozjo lardo v deželi vetra in pelina). Skoro tisoč dni jim je vzelo, da so prikobacali v Bagdad, domovino tisoč in ene noči. Ko sem dobil brzojavko, da je general Maude s svojimi Tomaži slovesno korakal v bajno mesto slavnih kalifov, v steklenice začaranih duhov in zakletih princezinj, ni me več zdržalo doma. Mislim, da je bila tisoč in druga noč, ko sem priplul v domovino i Nabuhodonozorja (kdor ne more cele besede na enkrat zgovoriti naj si oddahne na sredi), Harun al Rašida in Babihoneev. Lahko zefir je šuštel v vrhovih kraljevih palm, v valčkih Tigrisa in Efrata šepetale so si bajno vodne vile in nimfe tisočletja stare, a še vedno lepe bajke tisoč in ene noči, glinice in druge ovijake plezale so po drevju in stebrah in otnatna vonjava cedila se je iz njih evetnih grozdov, po toplem mehkem zraku pa so letale kresnice. Legel sem pod evetno jazminov grm in pil krasoto prestolne južne noči. Ob zori sem se melder generalu Maude in ga vprašal če je že našel kaj dosti steklenic, v kterih so zaprti duhovi še iz časov kralja Salomona, ki je imel tisoč žen. Evangelij tisoč in ene noči pravi, da je Salomon imel v službi vsepolno duhov in če ga je kateri razjezil na en ali drug način, n. pr. če je gledal za katero njegovih tisočerihi boljših polovice, zaprl ga je za kazen v steklenico in dal sušit. Ker so ti duhovi vedeli za vse šace, ki so že kdaj eveteli ali se še le k evetju pripravljajo, bi mi eden zelo prav prišel zdaj v teje draginji, da bi mi tuintam prinesel kak pisnik eekinov rubinov smaragdov, demantov in podobnega

drobiža. General se je nasmejaj in dejal, da kolikor duhov so imeli zaprtih v flašah so že vse spuстили. Sicer pa ni bilo nobenega iz Salamonovih časov ampak vsi iz časa francoske republike in zaprti so jih v flaše v Šampanji. Sve-toval mi je naj grem v Milwaukee, tam imajo še dosti precej močnih duhov zaprtih v flaše. Tudi v Californiji da se dobi jo in sicer tako močni, da jih morajo zapirati v sode.

Videč, da s tem biznesom ne bo nič vprašal sem generala kje je kaka zakleta princezinja, da bi jo rešil. Povedal sem mu, da v tem oziru sem junak, usmiljenega srca pa tudi pa bi rad rešil vsaj eno, če ne več. "Več kaj Gajžla, prijatelja sva, ampak tukaj ne bo nič," pravi general. "Če se hočeš skazati junaka, pojdi v Cicero, v Chicago, v Cleveland ali pa v Kansas, tam je dosti začaranih princezinj, pa si reši eno. Sicer se mi pa zdi, da bi ti sam potreboval eno princezinjo, da bi te rešila!"

To je bilo sicer neke vrste razžaljenje ali jaz sem isto pobožno vtaknil v žep, ker generalu se včas ne sme povedati vsega kar človek misli. Ker je v tem mati generalica zajuterk prinesla, odložila sva čibuke, pila kavo in prigrizovala fige. Po brezičnem telefonu sem bil nato poklican v belo Rusijo, kjer sem moral biti nazvoč, ko je car-batjuška čez dajal, oziroma pisal čezdajansko pismo. Obširneje vam o tem teta-stamentu morda pozneje poročam. Za danes naj še samo povem, kaj se mi je pripetilo, ko sem se vrnil domu.

Poletel sem doli v Chicago, da si kupim nove luftšifarske hlače, ker so stare dobile nevarno rano in se bojim prisada v teh vetrov-nih suševih dnevih. Pred neko trgovino obleke zagledam velik rudeč napis: "Before buying pants, see ours!" (Predno kupiš hlače, oglej si naše!) To je pa kot nalašč nekaj zame, sem si mislil in stopil v trgovino. Naprej pa najrajši ne bi povedal, ker me je skoro malo sram! Tak dolg korak sem napravil ven čez prag trgovine kot Von Papen iz Amerike! Pa še vesel sem bil, da me ni spremljala zvezda večernice najbližjega policaja tje, kjer ni zvezd, ampak škripanje z zobmi! Vprašali boste morda zakaj?

No, zgodilo se je takole. Napis se je glasil, kot že omenjeno: "predno kupiš hlače, oglej si naše!" v trgovini pa ni bilo zaposlenega nobenega možkega, ampak pol dučeta deklet-prodajalk: well, jaz pa sem si hotel ogledati — hlače!

Gajžla.

DELO ZA NOVE BOJNE LADJE ODDANO.

Washington, D. C. — Mornariški departament je oddal delo za nove bojne ladje, ki bodo stale \$136,000,000. Seattle Construction and Drydock kompanija, Union Iron Works v San Franciscu, William Cramp & Sons v Philadelphiji, Fore River Ship building kompanija v Quincyju, Mass., New York Ship building kompanija v Camdenu, N. J., in Newport News Shipbuilding kompanija bodo zgradile štiri oklepne križarje po \$19,000,000 in šest križarjev po \$6,000,000. Delo je razdeljeno med vse tvrdke, da ga prav lahko dokončajo ob pravem času.

Enega oklepnega križarja zgrade v mornariškem arzenalu v Philadelphiji.

NOV RUDNIŠKI NADZORNIK IMENOVAN.

Pittsburgh, Kans. — Iz Topeke poročajo, da je rudniškimi nadzor-nikom imenovan Fred Green iz okraja Cherokee, ki prevzame mesto rudniškega nadzornika John Pellegrina, katerega službena doba poteče s prvim aprilom.

Rudarji zahtevajo, da sami izvolijo rudniškega nadzornika, ker je le potem upati, da bo rudniški nadzornik zahteval, da obratujejo rudnike po obstoječih postavah in da ne bo življenje rudarjev v vedni nevarnosti.

POLICIJSKI "GRAFT."

Chicago, Ill. — Pod prisego so izpovedali policijski lajtnant pred veliko poroto, da so morali plačati vsak po \$300 bivšemu policijskemu načelniku Healeyju, da so avanzirali.

Lajtnant Delaney je izpovedal, kako je Healey poklical lajtnante v pisarno, vzel od njih denar za avanziranje, potem je pa hinavsko dostavil, da so avanzirali radi njih zmožnosti.

PREDAVANJE!

Tretje redno predavanje Socialističnega kluba št. 1 v Chicagi se vrši

v nedeljo 25. marca ob 2. uri popoldne

v dvorani S. N. P. J., vogal Lawndale Ave. in 27. ul.

Predaval bo sodrug Etbin Kristan

O življenju sveta.

Vstopnina prosta. Vsakdo je dobrodošel. Ne zamudite lepe prilike, ako hočete slišati zanimivo predavanje.

PRVI MAJNIK

je tisti dan, katerega so delavci sami proglasili za svoj praznik. Nekateri slovenski listi v Ameriki izdajajo posebne izdaje za Božič in Veliko noč. Posebno izdajo za "Prvi majnik" pa izdaja edinolet Proletarec.

Slovenski delavci v Ameriki čitajo mnogo več, kakor čitajo njihovi stanovski tovariši v stari domovini. Razume se, da tudi delavci zahtevajo takega gradiva, kateri jim bistri um in jim kaže pot iz kapitalistične sužnosti v industrijsko svobodo. Delavci morajo čitati dobre, znanstvene članke in razprave, ker edinolet inteligentni delavci so sposobni, da prevzamejo v svoje roke upravo občin, okrajev, dežel in držav.

Ni vse na tem ležeče, da se nekaj dobrega spiše in da v tisk. Glavni je, da se isto razpeča med ljudstvo in da ljudstvo čita in misli.

Proletarec je dosedaj izhajal za prvi maj v olepšani obliki, za leto 1917 pa se prikaže slovenskim delavcem v popolnoma novi obleki: List izide v okliki leposlovne revije.

Najrajše sprejemamo večja naročila skupaj, ker se s tem znatno znižajo upravni in poštni stroški. Kjer pa je to nemogoče, se pošljejo lahko tudi posamezna naročila, za kar se lahko pošlje poštna znamke.

Cene slavnostnega lista so sledeče:

Posamezni iztis	\$0.10	100	8.00
10 iztisov	0.95	250	19.00
25	2.25	500	35.00
50	4.50	1000	60.00

Zadnji dan je 14 aprila. Kar pride naročil v roke upravnika po-zneje, se ne boje moglo upoštevati.

Vsa naročila naj se pošiljajo na sledeči naslov:

Proletarec, 4008 W. 31 St.

CHICAGO, ILL.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Februarja 28-17) poleg vsakega imena in na dnu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Še deset dni.

Še deset dni in kontest za tisoč novih naročnikov bo zaključen. Razume se, da bodo bratje in sestre na bojni liniji napele vse svoje sile, da dobro izkoristijo teh deset dni. Včasih je odvisno od zadnjega trenutka, da pade odločitev ravno tam, kjer je ni bilo pričakovati. Prepričani smo torej, da tekmeči ne bodo pustili niti enega kamna nepreobrnjenega, dokler je še čas, in da izidejo iz tega boja z največjim uspehom.

S tem pa še ni rečeno, da mora po desetih dnevih vsa agitacija za "Prosveto" zaspati in odnehati kakor bi odrezal. Nikakor ne! Bratje in sestre ne smejo pozabiti, da je naše geslo: Vedno in neprenehoma naprej! Pravi napredek je, ki nevzdržema koraka naprej od uspeha do uspeha, od stopnje do stopnje, od zmage do zmage. In temu napredku mora biti zapisana vaša "Prosveta".

Marčni dnevi.

Marec je revolucionaren mesec. Ze v naravi sami se godijo spremembe, ki oznanjajo novo življenje; speče prirodne sile, ki so počivale vso dolgo zimo, silijo na dan v vsi svoji svežosti. Priroda kliče: Pomlad se bliža, vstani novo in prerajeno življenje! — Vstani, brsti, cveti!

Življenje proletarca po vsem svetu, koder je vklejen v verige meznega izkoriščanja, je tudi zima z vso svojo dolgočasnostjo in neprijetnostjo. Proletarčevo življenje je tuleča burja — in speča priroda, zakovana v sneg in led, kamor ne prodrejo medli žarki v meglo zavitega solnca, je njegova sila, eneržija.

Toda prevratni marec je že nekočkrat skušal otoliti tudi debelo, ledeno skorjo, ki tlači k tlom zatirane proletarske sloje; skušal je priklicati pomlad, gorko solnce, novo in prerajeno življenje v svetu zaslužjenega človeka.

Ravno te dni je preteklo šestindeset let, ko so se odigrali v Parizu znameniti dogodki, ki ne bodo nikdar pozabljeni, dokler se bo pisala zgodovina modernega delavstva. Pariško delavstvo je takrat proglasilo svojo vlado v svetovnem mestu in vladalo je dva meseca. Bili so dnevi nepozabljene Pariške Komune, katera je bila proglašena 19. marca 1871. Tudi takrat je bila vojna na Francoskem, pravzaprav je bila že končana in Nemci so oblegali Pariz. In tiste usodne dni, ko je kapitulirala francoska buržvazija in cesarjeva vlada, se je dvignilo pariško delavstvo in pokazalo bankrotiranim mogotcem doma in strmečim tiranom po svetu, da se lahko samo vlada. Pariška Komuna je seveda propadla — ne po lastni krivdi, marveč vsled premoči domačega in tujega sovražnika; nemški Bismarck se je združil s francosko buržvazijo in strl delavsko vlado z železno peto.

In letos? Strašna vojna, kateri ni ona iz leta 1870 niti senca sence. Vojna se ni končala, dasiravno že traja tretje leto — toda marec, prevratni marec, je ostal zvest svojemu zgodovinskemu poklicu!

Priklical je revolucijo na Ruskem. Seveda — ne bomo optimistični. Ruska revolucija se ni Pariška Komuna. Ni se povsem jasno, kaj se godi v Rusiji. Ali to, kar je, je že več kot nekaj. Ruski narod je pokazal dobro voljo — ruski proletarijat je pokazal svojo moč. Da se je borilo tudi delavstvo v Petrogradu, o tem ni več dvoma. Ruska revolucija je prišla med vojno in s silnim mahom je v par dnevih pometla s carjem in njegovo tiransko vlado. V Rusiji vstaja novo življenje, vstaja pomlad.

Revolucionarne sile, ki rušijo v prah, kar je starega in črvicega, pa ne ostanejo samo v mejah Rusije. S krvjo in trupli proletarcev na debelo pognojena Evropa kriči po maščevanju tudi drugod. Tresite se, tirani in trepetajte! — Kmalu pride tudi vaš dan!

Draginja je menda kapitalistična poskušnja, da li more delavec živeti brez hrane in producirati ravno toliko kot s polnim žolodcem.

WEST POINTERS LEARNING HOW TO USE COAST DEFENSE GUNS

Photo by American Press Association.

Kadetje iz vojaške šole v West Pointu se vadijo pri obrežnih topovih.

Matere, vzgajajmo gospodinje.

Piše slovenska mati.

Človek, ki poseja razne triše in ima priliko opazovati družinske razmere raznih familij, opazi pogostokrat kaj nasprotno kreposti med starši in otroci. Dobro, prične in skrbne matere in vzorne gospodinje imajo čestokrat hčere, ki jim niso v tem oziru prav nič slične. Ta krivda je pogostokrat pripisovati materi, ki bo na koleh čistila tla, hčerka bo pa igrala na glasovir. Taki slučaji se najdejo tu in tam. Utrujena mati dela za žive in mrtve, hčerka pa pusti se deti v gugalku, češ, da si ne vmaže rok. To je slaba vzgoja, ki se kaj rada mašuje nad hčerjo in materjo. Hčeri naj se da prilika, naj se da naloga opravljati gospodinjska dela, ker skušnja je najboljši učitelj. Nes pametno je, če pričakuje mati, ki je tako izurjena v vseh gospodinjskih poslih, da bodo okorne, če nečezbavne roke hčerke teknovala z urnimi in skusenimi rokami matere. So matere, ki rajše opravijo delo same, kakor da bi pripovedovale in kazale hčerki kako storiti to ali ono delo. Te pozabijo na dejstvo, da se s temi nazorji in načeli nikdar ne vzgoji dobrih gospodinj; pozabijo, da škodujejo s tem hčeri in sami sebi. Nepotrpežljiva mati pač pozablja na lastno mladost, ko si ne morda s težavo pridobila temeljno znanstva v gospodinjskih poslih, ko je delala prve poizkuse v kuhinji in pri hišnih delih. Če se spomni nazaj, bo videla, da je bila tudi ona nevedna in okorna, da je tudi ona potrebovala ljubeznivega poduka in dobrohotne prižigljivosti. Hčeri je treba dati priliko, da se same vnuje, osnaži zobe, počesa lase, da pere, šiva, kuha, snazi, da oskrbuje perutnino, vrt, cvetličnjake, sploh, da opravlja gospodinjska dela. Pametna mati se ne tolaži z mislijo, češ, saj je še časa dovolj za mlado hčerko, naj le uživa otrok zlato prostost. Leta hite, dekle zraste hitro v mladenko, kateri se odpira zakonški stan, in tako najdemo mnogo nevest, ki nimajo dovolj pojma v materinstvu in gospodinjskih zadevah. Treba se je vsega učiti naenkrat, treba je vse delati, in neznanje je velika nevarnost, je ovira v napredku, je hiba, katera zakrivi družinsko nezadovoljnost, družinske prepire in slednjič ločitev.

Predobra mati je v zanoti. Veliki korist za njo in za hčerko je, če hčerka sama kuha, peče, pere, šiva, pospravlja, če opravlja sama gospodinjska dela. Takaj v Ameriki se mnogo hčerke pokvarijo. Krivda se temu največ matere primehke matere. Hčerka dela v trgovini, v fabriki, v pisarni, v uradu. Ko pride domov hoče biti prosta, svobodna, hoče igrati gospodinjo. Nijam ni proti temu; a preveč svobode, preveč gospodinjske se v poznejših letih kaj rado mašuje. Služiti kruh v trgovini, v pralnici, v fabriki, pri pisarnem stroju, to je vse prav; a taka službenka naj se briga tudi za pokle žensstva, naj se briga za gospodinjsko, za materinstvo. Mati, ki skrbno gospodinja, kuha, šiva, pospravlja, pere, škrobi, lika, da ima

gospodična hčerka vse lepo v redu, in da ji ni treba prijeti zanobeno gospodinjsko delo, ko opravi svoje ure, kjer je vposljena, taka mati ni modra. Slabo je za mater in še slabše za hčer, če ne zna drugega kot streči v trgovini, opravljati kak stroj, ali seštevati ogromne številke, o gospodinjsstvu pa ne ve ničesar, kadar pride čas neveste. Žalostno je, če reva ne ve, kako skuhati priprosto obed, kako speči kruh, če si ne zna zlikati perila in vobče nima pojma o dolžnostih gospodinje. Dobra, prodobra mati ni vselej na mestu; tudi ne mati, ki podi hčerko iz kuhinje, češ, pojdi mi izpod nog, samo v napatje si mi. Že v otroških letih je treba dati hčerki priliko se učiti gospodinjskih del.

Osemetna deklica že lahko kaj malega stori. Če se hčerka nauči v tej mladosti kako lupiti krompir, kako oprati predpasnik, kako pleči v vrtu, je to že velika pridobitev za prihodnost. In pri drugih opravilih naj se da mali hčerki večjih prilika, da je pri materi, da jo opazuje kako se to ali ono stori. Spomni nazaj, ko sem bila kot šletna hčerka ves čas pri materi, ki je pekla potice, delala krofe in druge močnate jedi, so spomini na vsele ure! Poskušala sem tudi marsikaj sama. Vem, da sem več stvari pokvarila, a vsaka šola nekaj stane. Gotovo je tudi, da sem se mnogo naučila, ki je brezmejne koristi danes, ko sem mati in gospodinja, navezana edino na lastne skušnje na lastne znanosti. Tudi jaz sem šla v službo; družinske razmere so zahtevale to. Moja služba mi je dovoljevala malo stikov z gospodinjsvom; vzlic temu sem pa pomagala svoji gospodinji kadarkoli sem imela priliko. Slučaj ali osoda, ali kako bi že to nazivala, je hotela, da sem se v jako mladih letih omožila, in prav nič težak ni bil vstop v gospodinjski in materinski delokrog. Res, še je bilo treba marsikatero skušnje — človek se uči vsaki dan. Tupatam je še treba plačati šolnino za škodo, ki se naredi včasih vsepovsod, v vsaki hiši, vsaki ženski, katera kaj dela, kaj opravlja; a vsa dela gredo naprej za lahkoto, brez posebnega truda. Zasledujem vedno napredek v ženskih poklelih, seve največ v gospodinjsvu in materinstvu, ker to je moj poklic. Bavim se pa tudi s književnostjo; čitam knjige in časnike ter včasih priuam tudi za pero. In to naj bi ne zanemarjala nobena Slovenka. Ženam je treba znanstva tako kot možem. Ne strinjam se z onimi, katere čepe ves čas pri knjigah, zanemarija pa gospodinjsvo. A kako uro zvečer je pa treba posvetiti za dosego izobrazbe in teoretičnih znanj, na katerih sloni praksa, če se hočemo prištevati k naprednemu žensstvu, in tu sem naj bi se prištevale vsaka moja slovenska sestra.

Predno neham, povdariti moram zopetno: Matere, vpeljite že zgodaj svoje hčerke v gospodinjske posle. To je zdravo za duh in telo, in v poznejših letih neizmerne koristi.

Kadar nanese pogovor na čopise, omenite "Prosveto" in pridobite naročnika, kdor še ni. List stane le \$3. na leto in \$1.50 za pol leta.

Odlomki iz zgodovine Združenih držav.

Po ramih virih sestavi J. Z.

(Nadaljevanje)

Predsednik je bil nasprotnik obrambne colnine, kljub temu je pa natančno pazil, da se zakoni spopolnjujejo.

Kongres je pričel zborovati v decembru 1832. Predsednik je v svoji poslanici priporočil, da se zniža colnina. Poslanica je med nasprotniki colnine napravila veliko veselje.

Nekaj dni kasneje je obelodanil okrožnico proti rovarjem, ki so intrigirali proti Združenim državam kot enoti. Jezik v okrožnici je bil krepak. Apeliral je na ljudstvo v Južni Karolini, naj nikar ne žene stvari predaleč, ker bi se moral poslužiti zvezne armade, da spoštuje zakone. Povdarjal je da je vsakdo izdajalec, ki v takem sporu prime za orožje proti Združenim državam.

Vodji gibanja v Južni Karolini sta bila governor Hayne in John E. Calhoun, tedaj senator za Južno Karolino. Governor Hayne je odgovoril s protikrožnico, v kateri je ljudstvo svaril pred škodljivimi in nevarnimi nauki, ki so zapisani v predsednikovih okrožnicah. Priporočal je ljudstvu, naj se ne ozira na grožnjo z vojaško silo in naj brani dostojanstvo države.

Država se je pripravljala, da z orožjem vzdrži svoje odredbe.

Predsednik se je tudi pripravil, da z orožjem prisili Jugokarolinčane, da se klonijo zakonu. Ukazal je generalu Scottu, da zbere veliko vojaško silo v Charlestonu. Odpisal je tje tudi vojno ladjo, da pomaga zveznim uradnikom pobirati colnino. Nekaj časa je izgledalo tako, da mora priti do državljanske vojne. Predsednik se je odločil, da podvrže Južno Karolino z orožjem in da postavi voditelje gibanja radi veleizdaje pred sodišče.

Vendar se je pa spor srečno rešil. Verplank iz New Yorka je predložil kongresu predlogo za znižanje colnine, država Virginia je pa poslala Benjamin Watkins Leigha v Južno Karolino, da pregovori ondotne voditelje, da se podvržejo zakonu z dne 4. marca.

Henry Clay je predlagal v senatu kompromis. Upal je, da na ta način najhitreje napravi konec sporu. Bil je strasten zagovornik colnine, vendar je pa rajše odnehal, kakor da pride do homatij, ki ne morejo imeti drugega kot zle posledice. Predložil je zakonsko predlogo, da se zniža v teku prihodnjih deset let colnina, ki je bila ob času višja kot dohodki. Vsako leto bi se znižala colnina za eno desetino in v desetih letih bi bila popolnoma odpravljena. Zakonska predloga je bila sprejeta in dne 2. marca 1833 jo je podpisal predsednik. Južna Karolina je preklela svojo nulifikacijsko odredbo in spor je bil končan.

V obče je prevladovalo mnenje, da so se Združene države izmotalle iz velike nevarnosti. V splošnem je bilo ljudstvo zadovoljno, da je predsednik ostal trden v tako važnem vprašanju, le Jugokarolinčani

nom ni bila všeč njegova neomahljivost.

Dne 4. marca 1833 je general Jackson nastopil drugič službeno dobo kot predsednik. Politični viharji, ki so pretresali deželo, so poglobili, in predsednik je izbral to ugodnost za potovanje po novogangleških državah. Ko se je predsednik vrnil s potovanja, je podvzel zopet korak, ki je povzročil razburjenje.

Predsednik je bil mnenja, da vladni denar ni varno naložen v banki Združenih držav, dasiravno je imela vlada v zmislu poslovnice nalagati denar v tej banki. Odredil je, da se denar naloži v gotovih državnih bankah. Večina kabinetnih članov je bila proti taki akciji in finančni tajnik William J. Duane ni hotel vboigati predsednika. Predsednik ga je takoj odstranil in na njegovo mesto je imenoval Roger B. Taneya iz Marylanda. Novi finančni tajnik je izdal razglas, v katerem je vse prejemalce zveznega denarja opozoril, da ni treba več denarja nalagati v banki Združenih držav. Glede denarja, ki je bil še naložen na banki, so zaključili, da se z njim krijejo tekoči troški vlade. Odredba je povzročila finančno stisko v Uniji, ki je trajala dalj časa.

S takim postopanjem si je predsednik nakopal opozicijo senata, kjer so bili njegovi največji nasprotniki: Clay, Calhoun in Webster.

V senatu so predsednikovo akcijo javno kritizirali in večina je dejala, da ne soglaša z ustavo.

Predsednik je kljub temu ostal neomajan in s pomočjo kongresne zbornice je banki in njenim zagovornikom povzročil poraz. Senat je kasneje priznal, da je predsednik ravnal pametno in zaključil je, da se vkor briše v zapisniku.

Indijanci niso bili pri volji, da se prostovoljno umaknejo iz Floride in se naselijo onkraj Mississippija. Seminoli so se pod vodstvom glavarja Osceola pripravili za vstajo. Major Dade je dobil povelje, da s sto in sedemdeseti vojniki odmaršira v forto Drane, da podpira generala Clinha. Indijanci so dne 28. decembra 1835 napadli oddelek majorja Dadeja in potokli vse razen starih. Istega dne so Indijanci pri forti King izvršili drug hud udarec.

Indijanski agent Thompson in njegovi prijatelji so obedovali zunaj forte, ko jih je napadel oddelek Indijancev, katerim je načeloval Osceola. Potokli so vse in jim potegnili kože z glave.

Zdaj je pričel gibati tudi general Clinch in je dne 31. decembra 1835 potokel indijansko četo pri Withlacoochu. Dne 29. februarja 1836 je general Gaines drugič premagal Seminole.

V maju 1836 so se tudi Creek Indijanci pridružili Seminolim in indijanska vojna je divjala do Georgije. Creek Indijance so kmalu podvrgli in prisilili, da so se preselili onkraj Mississippija. Vojna s Seminoli se je pa nadaljevala, in če so bili premagani na odprtem polju, so bežali v nedostopna močvirja, kamor jim belokožci niso mogli slediti.

Končno so ujeli glavarja Osceola z zvijačo. V oktobru 1837 je prišel v spremstvu svojih tovaršev pod zaščito parlamentarne zastave v vojaški tabor. Ameriški poveljnik general Jessup ga je dal takoj prijeti. Odvedli so ga kot vjetnika v forto Moultrie v Južni Karolini. Kljub temu se je nadaljevala vojna z Indijanci še več let.

Najhušji mraz, kar ga pozna Amerika so imeli v letu 1834 do 1835. Zaliv Chesapeake je bil z ledom pokrit do rtov. Dne 8. februarja 1834 je kazal toplomer v Charlestonu 8 stopinj pod ničlo. 4. januarja je zmrznilo živo srebro v Lebanonu, ki se nahaja v državi New York.

Dne 16. decembra 1835 je divjal v New Yorku velik požar, ki je napravil \$17,000,000 škode.

(Dalje prih.)

KADAR SE ZGODI kaj seveda ga v vsi naselbini, kar vas zanima, opozorite nam, kajti vsakdo bo minimalno tudi drug.

VSAK navdušen član za Slovensko Narodno Podporno Jednoto se naroči na "Prosveto".

Vaš sosed morda še ne ve, da je dnevnik "Prosveta" zelo priljubljen pri svojih čitateljih. Opozorite ga!

DOPISI.

Cleveland, O. — Že dolgo nismo v našem glasilu slišali o "Jugoslaviji," zato si drzmem napisati par vrstic, da pojasnim, kaj je z našim gibanjem za neodvisnost Slovencev, Hrvatov in Srbov. Glasilo S. N. P. J. je glasilo vseh članov bodisi tega ali onega prepričanja, kakor je tudi Jednota po ustavi dostopna Slovencem vseh prepričanj, zato upam, da ne bom razburil preveč duhov, ako jim pojasnim par stvari.

"Slovenska Lige" je s svojo nesrečno polemiko zmešala marsikateremu pamet, še bolj so jo pa zmešali razni slovenski listi, posebno še "Glas Naroda", tako da je delovanje in zanimanje za samostojnost in svobodo domovinskega naroda v starem kraju med nami popolnoma zaspalo.

Ali je to slabo ali narodu škodljivo, ako bi ameriški Slovenci pomagali, da se naš narod v starem kraju osvobodi? Ali je to proti socialističnim principom ali proti drugim pametnim principom, ako se kdo bori za svobodo, za svobodo Jugoslovancev izpod jarma Nemcev? Jaz mislim, da ne. Koeke tudi še ni padla in noben izmed nas ne ve, kdo bo zmagal v Evropi in kdo bo narekoval mir. Ako bomo spili, bo na nas Evropa porabila. Ako sami ne bomo agitirali in se žrtvovali za svojo lastno svobodo, se noben drugi ne bo za nas žrtvoval, posebno še ako se ne podvržemo, da nam je sploh kaj za svobodo. Naš narod v starem kraju bi rad deloval za svojo svobodo, ali ne more, ker je Avstrija danes še bolj pod nemško komando iz Berlina, kot kdaj poprej. Ako še ameriški Slovenci ne pomagamo, potem naredimo kar križ čez usodo slovenskega naroda.

K sreči imamo vsaj enega dobrega agenta za našo stvar pri velikih evropskih vladah, to je Jugoslovanski odbor v Londonu, ki sestoji iz raznih slovenskih, hrvatskih in srbskih deložnih in državnih poslancev, ki so zastopali poprej svoj narod na Dunaju ali Budimpešti, sedaj ga za zastopajo pri angleški, francoski in ruski vladi. Ako bi ne bilo tega odbora, bi bila bodočnost posebno slovenskega naroda sedaj žalostna.

Radi nesporazumljenosti in mešanosti pojmov od strani naših "učnih" in "diplomatično-izbranih" urednikov slovenskih listov v Ameriki, naša javnost od sedaj sploh ni imela kje se poučiti o gibanju za našo stvar. Večina listov je bilo nedostopnih za vsako pojasnilo, in če so priobčili kak članek, so ga namenoma po svoje razumeli in razložili čitateljem.

Kaj moramo sedaj narediti?

Pozabimo v prvi vrsti na svo osebno polemiko, ki se je vršila vsled ustanovitvi Lige. (Ako bi ne bilo Lige, bi sploh ni bilo naređili za jugoslovansko stvar zato ji moramo dati kredit.) Reorganizirajmo Slovensko Ligo ustanovimo novo organizacijo, ki naj bo naša moralna armada v Ameriki ter pomaga Londonskemu odboru, da lahko uspešno vodi svojo propagando med evropskimi vevlasti. Včas si imeli toliko navdušene Slovence in narodnjakov, kje ste sedaj? Pridite na plan, sedaj je čas, da svojo ljubezen do naroda pokažete.

Na Jugoslovanskem zboru v Pittsburghu, dne 29. novembra lanskega leta je bil izvoljen poseben odbor, "Narodno višje," sestojee iz treh Hrvatov, treh Srbov in treh Slovencev, ki naj nadzorujejo delovanje za Jugoslovance neodvisnost. Sedaj je ta odbor odprl urad v Washingtonu, da je v stiki z ameriško vlado in zastopniki drugih držav. Za vsakega Slovence, ki narodno čuti in bi rad dobil kake informacije, je urad na razpolago s pojasnili in brošurami.

Naslov je: Jugoslovanska pisarna, 932 Southern Bldg., Washington, D. C.

Nad 100 Hrvatov podpira mesečno Jugoslovanski odbor, zato je čas, da tudi Slovenci nekaj naredimo. Kjer so še podružnice Slovenske Lige, naj se ožive ali reorganizirajo, ali naj se ustanovijo novi klubi pod kakršnim si bode imenom, ki naj vodijo poslovanje naravnost z urednjo pisarno v Washingtonu. Delajmo vsi brez razlike, naziranj in ne oziraje se na stare grehe zadnjih par let.

Vas

Dr. F. J. Kern.

Willock, Pa. — Še kot mlad deček, drugega razreda ljudske šole sem razmetaval stare knjige moje ga rajnega očeta, katerih zbirka je bila gotovo do dvesto komadov. Bile so vsakojake vsebine, katoliške, narodne in tudi staro-luteranske, ki so bile pisane slovensko pa z nemškimi črkami. Nekega dne mi pride v roke knjiga, katero je spisal Tomaž Kompenzar. Ko prelistam knjigo od konca do kraja in ne najdem v nji nobene slike, sem pričel čitati uvodni članek, katerega se pa danes ne spominjam. Gotovo pa mi ni bil po volji, ker je bil predolg. Prišel sem zopet listati po knjigi, stran za stran, toliko časa, da sem našel z večjimi črkami zapisano: Izreki. Zapomnil sem si enega prav dobro, ki je tudi še danes veljaven in mislim, da bo še zmiraj bolj. Glasi se: "Odkritosrčnost je temelj poštenja." Kakor sem omenil, sem si izrek zapomnil, pa ne samo zapomnil, tudi sem se trudil, da sem ga vpošteval in po izreku se ravnal.

Bratje in sestre S. N. P. J., bodimo odkritosrčni in povejmo naša mnenja tako, da se bo videlo tudi v dejanju. Ker sem pa že prepričan, da bratje in sestre razumejo in ljubijo odkritosrčnost in poštenje in pokazalo se je že večkrat. Ko sem videl izid glasovanja za glavnega porotnika, bil sem do srea ginjen. Ne zato, ker sem bil izvoljen, pač pa ker sem videl, da bratje in sestre stavijo v mojo malenkostno osebo toliko zaupanja, da so s tako večino glasovali za mene. Torej bratje in sestre S. N. P. J., ker ste mi s takim zaupanjem poverili službo in čast glavnega porotnika vam na tem mestu izražam moje najšrečnejše zahvalo. Obljubujem vam, da bodem vsako zadevo, ki bo prišla v moje roke v svrhu rešitve, rešil po svojem prepričanju in pravilih, da zadoštim stranki in da bo služilo v čast S. N. P. Jednote.

Ker sem pa ravno pri mizi s peresom v roki, mislim, da bi bilo dobro, da spregovorim o iniciativnem predlogu, katerega je stavilo društvo Bratstvo št. 6 S. N. P. J. v Mergan, Pa. Gotovo je, da vsak govori kot oseba zase in tudi jaz se poslužim iste svobode. Kar se tiče odbora za reševanje pritožb in enakih stvari, katerih porotni odbor nikakor ne more rešiti, naj bi dotični odbor reševal. To je nemogoče. Porotni odbor je gotovo toliko kompetenten, da bo rešil, kar je v njegovi moči, kar pa ni mogoče, se pa gotovo mora predložiti konvenciji. Bratje in sestre, kateri so bili še samo na dveh konvencijah, mi bodo potrdili. Kar se tiče odbora za pravila, naj pa navedem tukaj nekaj iz lastne skušnje. Bil sem delegat na konvenciji neke organizacije. V odboru za sestavo pravil bilo je pet članov. Pravila so bila predložena konvenciji, gotovo stara in nova in reševali smo točko za točko, kot bi delegati sami sestavljali posamezne točke. Samo toliko je bilo pri tem še zapreke, da so si ta odbor in gl. tajnik priporočal nove točke nsteno starih, katere so se pokazale nepraktične in odbor je priporočal svoje, tako, da je vzeo osem dni za sestavo pravil. Omenim naj še, da dotični odbor ni imel nobene plače, pač pa je konvencija dala vsakemu po \$50, torej skupaj \$250 kot nagrado.

Jaz se popolnoma strinjam s predlogom društva Bratstvo št. 6, da naj glavni tajnik s pomočjo ostalih glavnih upravnih odborikov sestavi nova pravila po praksi, ker je glavni tajnik najbolje vé, katere točka je pokazala, da odgovarja organizaciji in zakonom Zedinjenih držav.

Kar se tiče bolniške podpore je pa stvar danes še težavnejša, naj bodo pravila še strožja. Pri društvih v velikih mestih, kjer so člani raztreseni po različnih ulicah, je težavno za tajnika in bolniškega obiskovalca, ker obiskovalec obišče bolnika navadno popoldne ali pa zvečer. Bolnik, kateri je pripravljen simulirati in bolniško podporo dobiti nepravilnim potom, to prav dobro ve in je na vse pripravljen. Po naselbinah, kot so večinoma po Pennsylvaniji, kjer obstoji društvo, tam je bolnike lahko nadzirati. Ako kateri dobi bolniško podporo nepravilno ali da je ni bil deležen, je to krivda društvenega tajnika in bolniškega obiskovalca.

Moje mnenje je, naj tajniki, oziroma društva zbirajo praktični material za prihodnje konvencije in delegati naj bodo o stvari dobro poučeni. Konvenciji bode potem

mogoče staviti točko v pravila, katere daues ni, kako da bi se zamoget pokriti deficit v bolniški blagajni. — Bratje in sestre, bodimo složni, bodimo odkritosrčni in delujmo za procvit S. N. P. Jednote!

Jakob Miklaueič.

Cleveland, O. — Zima se počasi umika. Na njeno mesto pa stopa težko pričakovana pomlad. Vsakdo si želi ven v naravo iz zaduhle sobe. V slovenski metropoli imamo krasne parke, jezera itd., katerih krasoto pa žal ne uživajo dosti delavski sloji, ker jim ne preostaja časa za to.

Slovenska društva so jako delavna v vsakem oziruh, kar dokazuje rapidni naraščaj članstva ter razne prireditve, ki jih ni koncu ne kraja. Kar se tiče naprednega elementa, se je jako pomnožil, za kar se moramo v prvi vrsti zahvaliti vplivu naprednega časopisa, ki se čudovito hitro razširja po naselbini. Med temi ima častno mesto naša neustrašna "Prosveta". Socialistični nanki so prodrli že v najtemnejše kote naše naselbine, kar dokazuje vedno naraščajoče članstvo Slov. soc. kluba št. 27 ter ogromna udeležba pri raznih shodih in drugih prireditvah. Omenjeni klub vsebuje tudi izvrstne igralne moči, kar smo že večkrat imeli priliko opazovati. Toda kar se nam obeta v nedeljo 25. marca v Birkovi dvorani v proslavo "Pariške Komune", bo pa presegalo vse dosežene igre. Vprizorila se bode namreč drama "Grobovi bodo spregovorili". Drama je vzeta iz delavskega življenja ter je pravo umetniško delo. Igralci se trudijo po najboljših močeh, da ustrežejo razvajanemu clevelandskemu občinstvu, kakor tudi rojakom iz okolice. Da pa dobe program popolnejši, nam pa zapejo nam dični pevski zbor "Zarja", s sodelovanjem hrvatskega zbora "Crveni Barjak", nekaj krasnih pesmic. Omenjena zbora sta znana tudi med Amerikanci, ker sta že tudi na nekem shodu javno nastopila, za kar sta žela burni aplavz od strani tisočerega občinstva. To dokazuje, da je zbor jako dobro izvežban ter v izvrstnih rokah.

Poleg tega je na programu, "deklamacija", ki je v resnici vredna, da se jo sliši. Samoglasje je uverljivo, da brez plesa tudi ne bo in tako bode zopet dana prilika našim bronzonikim plesalcem, da si pošteno pregledajo svoje ude, pod izvrstnim vodstvom. Apetiramo na cenjeno občinstvo, da se te igre v kolikor mogoče velikem številu udeležijo ter s tem pokaže, da si želi čim več duševnega užitka.

Igra z veselicu se vrši v nedeljo, 25. marca, v Birkovi dvorani ob 7.30 zvečer. Vstopnina 35 centov, dame v spremstvu proste.

Ker je to menda zadnja igra v letošnji sezoni, se pričakuje od strani občinstva ogromne udeležbe.

F. Cesen.

Oglesby, Ill. — Delavske razmere so tukaj, kakor tudi drugod, še zadosti ugodne. — Marsikateri pride v našo naselbino z namenom, da bi se tukaj ustavil ter pričel delati, bodisi v cementni tovarni, kamnolomu ali v premogokopu, pa mu ne ugaja ta cement kterege vetrovi prišjo po zraku na vse strani, pa se končujo dalje napoti.

Upam, da je znano čitateljem "Prosvete", da je bila zadnje leto v tukajšnjih cementnih tovarnah stavka (oziroma tudi v La-Salle, ktera še danes traja) ki je bila svoj čas končana. Kompanisti in njih privrženci so v pričetku stavke izrabili vsakovrstna sredstva da bi spravili stavkajoče delavce v staro sužnost, a bil je njih trud zaman. — Naj omenim en poskus ki ga je napravil sam župan. Župan je bil zaposlen za inženirja v Chicago Portland Cement Co., nahujskan od kompanije, je nabral družal beričev ter jih oborožil in na čelu njih pri-maširal v mesto v sredino sestradanih štrajkarjev in njih žen in otrok. Žene in otroci so se zavedli svoje moči ter jih pričeli obdelovati z opeko; končno se jim je posrečilo jih spraviti nazaj odkoder so prišli, župana pa domu, kjer je potem s svojo bolj debelo glavou študiral svojo nespamet. Pa s takim poskusom niso nikdar imeli nikakega uspeha.

Zadnji tedem so pričeli delati 8 urno. Toda kdo pa dela 8 urno? Samo ena tretjina delavstva, ki dela pri tistih velikih koleseh, ki neprestano podijo cement po zra-

ku, kjer človek še 8 ur tesko zdrži. — Kaj pa delavci v kamnolomih komorovih in yardih? So li zadovoljni z 10 urnim delom?

Gospoda kompanijska se zaveda delavske moči in njih organizacij, zato pa je dala 8 urno delo, govori se pa da ostali tudi dobijo 8 urni delavnik. Ampak kedaj? Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam "Prosvete"!

R.-F. Komotar.

Naznanila in vabila

Cumberland, Wyo. — Na seji društva Bratje Slobode št. 26. SNPJ. dne 11. marca se je sklenilo, da se prihodnja mesečna seja vrši 1. aprila mesto 8. aprila. Seja se bo vršila v mestni dvorani št. 2. v Cumberland, Wyo. Toliko na znanje bližnjim, posebno pa še oddaljenim članom. Na svidenje torej 1. aprila! — Anton Shifrar, tajnik.

Lloyd, Pa. — Društvo Simon Gregorčič št. 66 SNPJ. priredi veselico dne 9. aprila. Začetek ob šestih zvečer, vstopnina \$1.00. Dame so vstopnine proste. Kdor izmed članov se veselicu ne udeležijo, plača \$1.00 kazni. Igrala bode tamburaška godba in bo v polni meri poskrbljeno za dobre pijače in okusna prigrizek. Vsa sosedna bratska društva in posamezne rojake vljudo vabi

Veselični odbor.

Wilburton, Okla. — Na zadnji seji društva Litija št. 58 SNPJ. bilo je sklenjeno, da za mesec april plača vsak član ali članica 50c naklade v pokritje društvenih stroškov. To naj vpošteva-jo posebno oddaljeni člani. — John Majdič, tajnik.

Chicago, Ill. — Opozorjam člene društva Slavija št. 1 SNPJ., kateri niso na seji dne 11. marca plačali svoj redni assessment, da splošno svojo dolžnost do 25. t. m. Z vsakim, ki ne bo tega vpošteval se bo postopalo po pravilih, stran 64, točka 3.

Pismena prijava tajniku, da bo član plačal na prihodnji seji, se ne more vpoštevati, kar s tem se ne more plačati assessment Jednoti. Vsakemu je znano, da smo lanske leto meseca septembra založili assessment iz društvene blagajne, ker je propadla banka v kateri je bil naložen denar za assessment v znesku \$229.31. Kdaj in koliko tega denarja bomo dobili nazaj se ne ve. O novem letu so prišli zopet drugi stroški, treba je bilo plačati odbor za poslovanje v preteklem letu itd., tako da ne preostaja nič v blagajni. — Radi tega priporočam vsem članom in članicam, ki nečajo biti suspendirani, da plačajo do 25. vsakega meseca.

Tajnik.

Hermine, (No. 2), Pa. — Članom kluba št. 63 J. S. Z. naznanjam, da se redna mesečna seja vrši četrto nedeljo meseca marca ob dveh popoldne v S. D. Domu. Vabim vse člane, kakor tudi nečlane, da se te seje v obilnem številu udeležijo. Seja je važna, ker se mora sestaviti program za praznovanje prvega maja in še več drugih važnih zadev je za rešiti. Proletarski pozdrav! — Anton Kodrič.

Cleveland, O. — Opomin! — Pripravljalni odbor dr. Vodnikov Venec št. 147 SNPJ. opominja tem potom vse člane, kateri imajo še vstopnice od zadnjega zabavnega večera, da jih nemudoma vrnejo na zdolaj označeni naslov in sicer do 25. marca. V nasprotnem slučaju nam ni mogoče urediti natančnega računa. Čas je že skrajni. Vsakega člana bi morala biti prijetna dolžnost čimprej stvar poravnati, ker to je v interesu društva in jednote. — Paul Cesen, 1185 E. 61. St., Cleveland, O.

Breezy Hill, Kans. — Vsem cenjenim članom in članicam društva Prvi Maj št. 65 SNPJ. se naznanja, da se prihodna mesečna seja, to je dne 1. aprila, prične točno ob 9. uri popoldan, ne pa ob 10. uri, kot je to bilo sedaj v zimekem času.

Assesment se prične pobirati že ob 8. uri zjutraj. Toraj pridite vsi pravčasno ter plačate svoje obveznosti predno se seja začne. Zaradi kalenja mira, se med sejo ne bode pobiralo assessmenta. Ker ima društveni tajnik na seji odgovarjati na različna vprašanja, treba je tudi v nekaterih zadevah podati antančno pojasnilo. Iz tega vzroka je potrebno, da se med sejo prekine s pobiranjem denarja.

Da bode vsakemu temu hitreje mogoče priti na vrsto pri plačevanju, se je pooblastilo brata zapisnikarja Fr. Vezovskega, da on pomaga eno uro pred sejo pobirati assesment. Ker je naše društvo sedaj naraslo na 235 član(ice) in otrok, je bilo potrebno, da se določi dva za pobiranje assesment. S tem je pa tudi članstvu ustrezno, da ni potem treba hoditi plačevati na tajnikov dom.

Ne odlašajte predlogo s plačanjem assesment, kot se je že dogodilo, da so prišli plačati 25. v mesecu, ko sem imel že izgotovljeno mesečno poročilo za gl. urad. Dne 25. v mesecu ne sprejemam od nikogar assesmentu za tekoči mesec. Ako bi to storil delal bi proti predpisom naših pravil. Rodite toraj previd

ni ter izvršujte pravočasno svojo dolžnost.

Vsak, ki 24. v mesecu ne plača je suspendiran; kdor pa je po svoji lastni krivdi suspendiran, nima za slučaj bolezni nobene pravice iskati.

Obenem naznanjam, da bode prihodnja mesečna seja zelo važnega pomena. Treba bo vse potrebno odrediti, kako in na kak način se naj vse uredi za vjajanje proslavo desetletnega obstanka našega društva, ki se bo vršila 1. majnika t. l.

Toraj pridite na to velpomembno sejo brez izjeme vsi bratje in sestre.

J. Černe, tajnik.

Verona, Pa. — Društvo Notranjska Zarja št. 216 SNPJ. sklenilo je na seji dne 22. marca, da se morajo prihodnje seje dne 8. aprila udeležiti vsi člani. Tisti pa, ki radi oddaljenosti ali kakoga drugega vzroka ne morejo na sejo, morajo pisмено naznaniti tajniku za koliko so zavarovani, dan, mesec in leto rojstva, kdaj so pristopili k društvu in komu zapuščajo smrtnino. Kdor se ne udeležijo seje ali se ne zglašijo tajniku, bo plačal 25c kazni. Prej omenjene podatke rabi tajnik, da se uredi imenik članstva. Bratski pozdrav! — Cvetko Shobec, zapisnikar.

Girard, O. — Pozor delničarji Slov. Domu v Girardu! Dne 25. marca se vrši glavna seja S. D. Vaj delničarji so vljudo vabljani, da pridejo na sejo, ker imamo za rešiti več važnih točk. Prišel bo arhitekt z načrtom in podatki koliko bo stavba veljala. Ta seja je ena najbolj važnih, torej naj niti en delničar ne izostane.

John Anžiček, zaupnik.

West Park, O. — Ta nas živi približno 40 slovenskih družin in razmere so primerne. Zadnji čas se dela na to, da nam odvzamajo ječmenovce, kar nas bo precej trdo zadelo, kar smo navajeni nanj. Volitve so bile določene na 5. marca, pa so jih prestavili na 26. marca. Upam, da bo zmaga na strani "morkih" in si ga bomo še zanesprej lahko privoščili kak kozareček.

Društvo Delavci št. 257 SNPJ. je na seji dne 4. marca sklenilo, da vsak društveni član lahko plača assesment prvo ali pa tretjo nedeljo v mesecu, kar bo v olajšavo tajniku. Vsak lahko plača na njegovem domu od osme do dvanajste ure popoldne.

Peter Perušek, tajnik.

Greenland, Mich. — Vsi člani in članice društva Novi Dom št. 28 SNPJ. mislim, da so dobili stenske koledarje, ki jih je izdala jednota in vsak brat ali sestra lahko vidi, da je zadnji dan za plačati assesment 24. v mesecu. Radi tega opozorjam vse, da se ne zakasnijo, ker 25. je kasno, kajti na 25. v mesecu izgotovim mesečno poročilo za gl. urad za one, ki so plačali; kdor pa ne plača pravočasno mora vedeti, da je suspendiran. — Tomo Dumenčič, tajnik.

Calumet, Mich. — Članom društva Brod na Kolpi št. 141 SNPJ. naznanjam, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da vsak član, ki je imel naprej plačano en mesec za assesment, pokloni društvu in naprej mora plačati redno vsak mesec, to je do 24. v mesecu. Kdor ne bo poravnal mesečnih prispevkov do omenjenega dne, bo akusil strogo pravi- lje. Nadalje je društvo zaključilo, da se bodo vršile seje ono uro bolj zgodaj kot dozdaj. Seja se prične torej ob eni uri, ob navadnih dneh. — Josip Beljan, tajnik.

Farmington, Ill. — John Mershe je pristopil k društvu Novi Pastir št. 293 SNPJ. Poslali bi mu radi njegovo polico (certifikat) pa ne vem za njegov sedanjí naslov. Ako bo sam to čital naj se zglaš ali pa ga naj kateri rojakov obvesti o tem. — Matt Pedirc, R. 2, Box 104, Farmington, Ill.

Nokomis, Il. — Članom društva št. 209 SNPJ. naznanjam, da je bilo na redni mesečni seji dne 4. marca sklenjeno, da plača vsak član 25c kazni v društveno blagajno, kateri se ne udeležijo seje enkrat v treh mesecih. Naznanjam nadalje članom, da bom vsakega suspendiral, kdor ne bo plačal assesmentu do 25. v mesecu, ker jaz nimam denarja, da bi koga zaključil. Izvesti so še tisti, ki se ustmeno ali pisмено javijo, da bodo povrnili še se založi zanje iz društvene blagajne. — Bratski pozdrav! — Frank Forents, tajnik.

Iz države Kansas. — Zapisnik zastavne seje združenih društev SNPJ. v državi Kansas, katere se je vršila dne 4. marca t. l. na Frontenac, pod predsedstvom Johana Bedene.

Čitajo se imena odborikov, navzoči so vsi razen podpredsednika Franka Rugel.

Zastopniki so navzoči sledeči:
Za društvo številka:
9 Ignac Korušeč,
19 Frank Količ,
27 Tomaž Kokšič,
30 Simon Repovč,
35 John Hribar,
63 Josef Perhuc,
72 Tomaž Vovk,
74 Lovrene Malič,
92 Josef Bratkovič,
164 Antónija Škrabčr, prispeva 50c.
187 — — —
206 Chas. Jane,
225 Frank Krabonja,

235 Peter Mlekniš,

281 Jacob Selak,

Čita se zapisnik in sprejme kakor je čitan.

Poročilo zastopnikov se vzame na znanje.

Nato se tajno glasuje, kako se bodo vršile zastavne seje in je glasovalo za zastopnika, kar je večina da se vrši štirikrat na leto.

Predlog stavljen in potrjen, da vsako društvo izvoli zastavovalca in plača istega; v slučaju če se zastava škodi, mora društvo samo trpeti popravilo zastave.

Poročilo tajnika se vzame na znanje.

Poročilo blagajnika se vzame na znanje.

Poročilo odbora, kateri je imel na seji go iti k dvoranskim odborikom, se vzame na znanje.

Predlog stavljen in odločen, da se vrši slavnost prvega majnika na Breezy Hill, skupno z društvom št. 65 SNPJ. in sicer preskrbi vse omenjeno društvo in ker ob enem društvo št. 65 obhaja svojo 10letnico, se vabijo vsa društva v državi Kansas, da se udeležijo slavnosti prvega maja na Breezy Hill.

Predlog stavljen in odločen, da se vrši prihodnja seja na Breezy Hill, kje se bo vršila majska slavnost, ako se sejo vrši.

Zatem se seja zaključilo.

John Bedene, predsednik;
John Repovs, zapisnikar.

Ely, Minn. — Društvo Prvi Maj št. 268 S. N. P. J. je na seji dne 11. marca sklenilo, da se bodo redne mesečne seje vršile od sedaj znanaj ob eni uri popoldne, mesto ob dveh kot dosedaj, v starih prostorih, to je v Frank Virantovi dvorani. Opoznam vse člane, da se polnoletnih udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila dne 8. aprila. Na dnevnem redu je več važnih zadev, posebno radi razvija nove zastave.

John Skubec, tajnik.

Cleveland, O. — Članom in članicam društva Tabor št. 139 S. N. P. J. naznanjam, da sem se preselil v prejšnjega stanovanja na 2741 Commercial Rd. Vse društva se tilkajho stvari naj se pošiljajo na omenjeni naslov. Opozorjam nadalje vse člane, da se gotovo udeležijo prihodnje mesečne seje dne 8. aprila. Na dnevnem redu bo več važnih točk; med drugimi se moramo pogovoriti glede veselic. Prosim vpoštevatje moj poziv in pridite na sejo vsi! — John Prek, 2741 Commercial Rd., Cleveland, O.

Enumclaw, Wash. — Društvo Abraham Lincoln št. 252 S. N. P. J. priredi veselico 9. aprila, to je na velikončni ponedeljek. Veselica se bo vršila v slovenski dvorani na Knin in se prične ob osmi uri zvečer. Vstopnina za člane in nečlane je en dolar. Igrala bo izvrstna godba in za dobro potrežbo bo skrbjela. Uljudno vabimo vsa sosedna društva, kakor tudi posamezne rojake, da nas posetijo.

Odbor.

Cleveland, O. — V nedeljo 25. marca priredi slovenski socialistični klub št. 27 veselico z igro in petjem, katero uljudno vabimo vse občlane, da se je udeležijo v obilnem številu. Za točno potrežbo in zabavo bo dolo preskrbljeno. — Odbor.

Kaylor, Pa. — Naznanjam vsem članom društva št. 244 S. N. P. J., da je bilo sklenjeno na zadnji redni seji, da se morajo vsi člani udeležiti prihodnje mesečne seje, ki se vrši 15. aprila o polu dveh popoldne. Na dnevnem redu bo več važnih točk. Kdor se ne udeležijo seje brez tehtnega opravičila, se plača kazni 25c. Izvesti so le bolniki in oddaljeni člani. Vpoštevanje to! — J. K., tajnik.

South View, Pa. — Društvo "Združeni se trpin!" št. 265 v tujakih mestu je na svoji zadnji redni seji prijavilo o iniciativnem predlogu društva št. 6 v Morganu, Pa. in ga je podpiralo. Ako pride na splošno glasovanje, bomo zanj. — John Zabkar, tajnik.

Listnica za informacije.

(Odgovor na vprašanja).

Fr. S., Breezy Hill, Kans.: — Zakon pravi, da mora vsak naseljenec ki je dosegel osemnajsto leto, vzeti prvi papir. Prvi papir je veljaven sedem let. Drugi papir dobite ne prej kot čez dve leti po aplikaciji za prvi papir in se kasneje kot čez sedem let. Ako ste torej že pet let v Združenih državah in če imate prvi ali drugi papir že dve leti, tedaj lahko naredite prošnjo za drugi ali veliki papir.

M. P., Cherokee, Kans.: Pišite na tajništvo Jugoslovanske Socialistične Zveze (Naslov: Frank Petrieh, 803 W. Madison St., Chicago, Ill.) in priložite 25c v poštinskih znamkah, pa vam bodo poslali knjižico, ki vsebuje razne nasvete, kaj je treba znati v zvezi s prošnjo za državljanski papir. **Fr. S., Flat River, Mo.:** Pojdite k kerifu v vašem County in poveste vse, kako in kaj. Serif bo potem že poskrbel, da Vas dočimnik ne bo več napadal. **F. K., Brooklyn, N. Y.:** Povod "Znamenje na plesi" ni še nikje tiskano v knjigi.

Tel. Princeton 1844-W

Tel. Wood 753-R

New York Dry Cleaning CompanyBRATA KUNSTEL, lastnika
6220 St. Clair Ave., Cleveland, O.
PODRUŽNICA:
15305 Hale Ave.

Barvamo, čistimo, likamo in popravljamo moške in ženske obleke

TOČNA POSTREŽBA.

ZMERNE CENE.

Se priporočava v obilen obisk vsem rojakom, Slovincem in bratom članom S. N. P. J.
Brata Kunstel.**ROJAKI! --- SLOVENCII! ---**

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in drugod priporočam mojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, orodja, peči in vse kar spada v to stroko.

V obilno zadovoljnost vodim trgovino že nad 13 let, blago razpoložljivo na željo odjemalcev na vse kraje Združenih držav.

Na razpolago največji slovenski pogrebni zavod, avtomobili za ženitovanje in v druge svrhe. Telefoni: Ohio State Princeton št. 1381 in Bell Rosedale št. 1881.

POGREBNIK IN TEGOVECAnton Grdina, 6127 St. Clair Ave.
podružnica na 6017-19 St. Clair Ave., CLEVELAND, OHIO.**TVRDKA SE PRIPOROČA**

cenjenim rojakom, ki imam možko in žensko obleko prve vrste po zmernih cenah, Sam obiskujem rojake in cenjene odjemalce osebno po zapadnih državah. Obleko izdelujem po meri in vedno jamčim za moje delo.

B. DEMARK, 322 West Main St., TRINIDAD, COLO.

5000 DELAVCEV

moramo prekrbeti s najboljšimi oblekami, katere izdelujemo sami po naročilu, kakor tudi s tovarniškimi izdelki po primeranih cenah. Najlakšeje se priporoča

SLOVENSKA TVRDKA**JOHN GORNIK**

6105 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

NARODNA IN SPORTNA TRGOVINA

Velika zaloga spodnjega perila za poletje, raznovrstnih sraj, krav, žepnih robcev, nogavice i. t. d. Posebno se priporoča velika zaloga trdih in mehkih klobukov, kap, vedno najnovejše vrste in barve.

DAJEMO OPIKE ZA S. N. DOM.**KROJAŠTVO****BELAJ & MOČNIK**
6205 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Vsestransko pohvalna postrežba. Najmodernejše blago od najboljšega pa do najcenejšega vedno v zalogi pri nas.

Znamenje na pleši.

Fovest iz podgorskih vasi.

Spisal **Jože Ambrožič.**

(Konec.)

V senci za hišo ob robu gozda sta se sedela Činkole in Andrejeva mati in prvi je dejal: "Ne vem, ako dobim kaj. Ne uda se. Ako bi šel pa na sodnijo, bi pa tako izgubil vse, ker denar bi mi vse jedno vzeli, če ravno sem bil radi njega zaprt."

"Rada bi videla, da bi ga dobil, ker si ga tako dolgo služil," pripomnila je žena in ga pogledala prijazno.

Zvečer je pa šepetal Andrej z Anico pri oknu. Bila je lepa poletna noč in lahien vetrič je plaval v zraku. Zdelo se je njima, da ni samo ljubezen v njunih srečih, ampak je tudi v naravi, in med pogovorom so se v presledkih vrtili poljubi.

"Kmalu morava biti skupaj", šepetal je on. "Ako ne drugače, pobegniva v Ameriko."

"Kamor hočeš. Doma tako ni več prestajati. Oče so vsak dan pijani." V njenem glasu je plaval udanost.

Andrej jo je zopet privel k sebi. In njeno telo se je nalahno treslo v njegovem objemu. Tedaj je pod streho nekaj počilo.

Anica je odskočila in vzklimala s strahom: "Znamenje!"

"Gotovo," je dejal Andrej, ki ni poznal strahu. Zopet jo je hotel poljubiti, da jo pomiri. Tedaj so se nalahno odprla vrata čumnate in mati Anice je vstopila s svečo v roki. Andrej je hotel zbežati, ali mati je stopila hitro k oknu in ga poklicala: "Andrej, počakaj!" Obstal je.

"Andrej" pojdi pogledat pod streho, kaj je. Poklicala bi bila hlapca, ali bojim se iti čez dvorišče. Starega menda še ni domov."

Andrej je šel okrog in prišel skozi vežo v čumnato. Mati mu je dala svečo in odšel je pod streho. Nič drugega ni našel kakor velik ploč iz bukovega lesa, ki so ga razbili po zimi za mesarjenje prešičev. Ploč je ležal na tleh.

Med tem je pa mati pokarala hčer, ker je bila le na pol oblečena.

"Taka se mu kažeš? Ali ne veš da čim bolj se ženska skriva, tem rajši jo ima mož?"

Mogoče bi bila mati še nadalje oštevala deklico, toda prišla je dekla z obleko v rokah, vsa prestrašena. Tudi ona je sluhala znamenje. Vrnil se je Andrej in povedal, kaj je bilo, ali ženske se niso umirile. Prosile so ga, da naj ostane saj toliko časa, da se vrne oče.

Po knežjem gozdu je pa taval stari Špan, padal in zopet vstajal. "Ne dobe me, ne!" mrmral je in tekel naprej. Čelo je imel razbito in roke so mu krvavele, razprskane od trnja. Pridirjal je na majhno planjavo, se ozrl in se divje zasmejal.

"Ha — ha, na pleši sem! Tu

je sedel mirno kakor kip, ko sem mu pognal kroglo v glavo... "U—u—u" je zatulil in sedaj bode — obešen... Špan, najbogatejši kmet v okolici — morilec!... Nikoli nisem mogel videti njegovega sina... Vedel sem, da me pripravi na vislice..."

V gozdu je nekaj začumelo: Mogoče je bežal wrnjak ali kakšna druga žival.

"Tukaj so!" je zakrčkal pri šumu Špan in hotel zbežati, ali noga ga niso nosile več. S težavo se je sklonil do bukove veje, jo potegnil k sebi in zadrgnil pas krog nje. Naredil je zanjako na drugem koncu in vtaknil glavo v njo.

"Ne dobite me, ne!" je še zasikal, nato pa spustil vejo. —

Prinesli so ga domov na vejah, kakor Andrejevega očeta. Kaj ga je gnalo v smrt, vedeli so samo Andrej, mati in Činkole. Imel je lep pogreb, žena in Anica sta pa jokali na grobu.

Par mesecev za tem bila sta Andrej in Anica na oklehih. Andrejeva mati je bila zoper, ali ljubezen Andreja do Anice je bila močnejša. Oklicali so ju enkrat za trikrat.

"Mudi se jima," so govorile žene, idoč od mae.

Na svatbo je prišel tudi neki mož srednje starosti, ki je služil v bližnji fari za hlapca. Španovka ga je vsa vesela posadila za mizo.

"Pij!" mu je velela.

Kozarec sta trčila in v njunih očeh je zaplamtela stara ljubezen. Godeci so zaigrali polko in Španovka mu je pomignila. Med plesom je dejala malomarno: "Moja in — tvoja hči se mož..."

"Vem, zato sem pa prišel," odvrnil je oni in jo zasukal. Ko so godeci prenehali, pogledala sta se in se nasmejala.

"Pridi k nam za hlapca."

"Pa pridem, ako me mara zet."

Čez par mesecev vprašala je Španovka Andreja: "Hlapca potrebuješ vedno, kaj ako bi se jaz omožila in moj mož bi delal?"

"Omožite se. Dela je dovolj za vse."

Činkole je pa vedno silil v Andreja, da naj postavi znamenje na pleši.

"Se ti ne bodeš imel sreče," mu je grozil. In Andrej se je stvari oprijel in dobil dovoljenje iz knežje pisarne, da sme delati znamenje na knežjem zemljišču.

Nalomili so kamenje v bližini, ostale zidarske potrebščine so pa navozili po zimi na plešo. Spomlad so prišli zidarji in postavili malo kapelico. Na nasprotni strani od vrat bilo je veliko razpelo s Kristusom, gledajočim v nebo.

Na obeh ostalih stenah je pa dal Činkole naslikati na jedni človeka, ki čaka arnjaka in z morilcem v ozadju, na drugi pa obešenca na drevesu. Pod prvo sliko sta naslikana dva sodčka, okrog katerih se vije kača z glavo črnooke Istrijanke, pod drugo pa poštni rog.

Ljudje iz okolice pa molijo vedno očenaše za dušo rajnih, kadar gredo mimo, "znamenja na pleši."

Bolečine v želodcu.

Bolečine v želodcu so vedno opasne, ali nevarne. O tem se je neki zdravnik izrazil sledeče: "Želodeci so podobni avtomobilom; kakoršen stroj imajo, tako tudi vozijo. Delovanje želodeca, kakor tudi avtomobila je določeno do gotove naglice, katere se ne sme prekoračiti. Pokvarjeni želodeci nastanejo običajno vsled krivde njih lastnikov. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino take želodece najprej popravi in uredi. To vino izčišča črevesje ter daje moč celemu prebavnemu sistemu. Ako trpite torej vsled neprebrave, zapeke, glavobola, nervoznosti, splošne slabosti i. t. d. vzemite Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki vam ne bo samo začasno odpomoglo kakor razni "alkoholični" grenčci, temveč vam bo dalo to vino trajen uspeh. To vino je narejeno namreč iz grenkih zdravilnih zelišč, pomešano z močnim naravnim rdečim vinom, kar tako uspešno čisti želodec. Cena \$1.00. V lekarnah. — Tudi Trinerjevega Linimenta se ne sme primerjati z raznimi drugimi ponarejenimi izdelki. Ta je mnogo bolj močan ter brezprimerno boljši. Ta Liniment lajša revmatizem, nevralgijo, izpahke, otekline in otpelost pri vratu. Drgnite s tem zdravilom mišice ali noge po napornem delu, ali dolgi hoji, kar vas bo zelo okrepilo. Cena 25 in 50c v lekarnah.

karnah, po pošti 35 in 60c. Jos. Triner, izdelujoči kemist, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

RAD BI IZVEDEL

Spodaj podpisani bi rad izvedel kje se nahaja moj prijatelj John Slivnik, bila sva skupaj v Nemčiji v Westfallen na Koenig Ludwig I. in II., in sedaj se pa menda nahaja nekje v Illinoisu, torej prosim uljudno cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov in bivališče, da mi ga naznani ali pa naj se mi sam prijavi na naslov: Joseph Jenčič, P. O. B. 195, Radley, Kans.

JOHN MAGISTER
Saloon.Se topla priporoča rojakom v poset. Imam tudi prenočišča za potujoče rojake.
401 Grove St.
Milwaukee, Wis.
Telefon: Hanover 1673.**POZOR FARMERJI.**

Dva slovenska mlada fanta v starosti od 22 do 25 let želita dobiti stalno službo oziroma delo na farmi pri kakšnem slovenskem farmerju, ako jih kdo potrebuje, naj se obrne na Upravištvu tega mesta za naslov: Hlapca. 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

James F. Stepien,
predsednik.
Christian R. Walleck,
I. podpreds.
Emanuel Beranek,
II. podpreds.
Adolph J. Krass,
blagajnik.

Navedeni so: Michael Zimmer, Emanuel Beranek, Dr. Anton Blahut, Abel Davis, John Fucik, A. V. Geringer, John C. Krass, James F. Stepien, C. R. Walleck

AMERICAN STATE BANK1825-37 Blue Island Ave., blizu 13-ete ulice.
CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitek \$500,000.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer, vse druge dneve pa do 5½ popoldan.**POZORI!**

Radi nestalnosti cen kronake vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošiljali bomo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprašajte, ali nam pa pišite za ceno.

Večje svote še po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa Vam vrne.

Direktna zveza s Prvo Hrvatsko hranilnico in posojilnico v Zagrebu in njenimi podružnicami.

Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko. Govorimo vse slovanske jezike.

DENAR V STARO DOMOVINO

Gotovo jamstvo, da vaš denar ki ga pošljete v domovino ne propade morate imeti vedno na umu ko pošiljate denar. Tako jamstvo dajemo mi. Na vse običajne načine pošiljamo mi tudi

Brzjavno v staro domovino za \$2.50

pošljemo vsako svoto in jamčimo za isto. Vse take pošiljave so v rokah prejemnika in izročene v teku 6 do 10 dni.

Parobrodne listke

Vsi, ki nameravajo odpotovati v Evropo po vojni, je treba, da si še sedaj preskrbe vožne listke za parnik, s katerim žele potovati, a še posebno ako hočejo, da odidejo s prvimi parobrodi, ki bodo odpluli po vojni v Evropo.

Ako želite kakršnekoli pojasnila, pišite ali pa pridite osebno na

KASPAR STATE BANK1906 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitek znaša nad \$6,000,000.**Edina Slovenska Tvrdka**

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jel. Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo sastonj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.**Največja slovanska tiskarna v Ameriki je****NARODNA TISKARNA**

2144-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat slatjarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjenim rojakom iz Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete slatnino n. pr. ure, veriice, prstane, broške itd., se obrnite name, ker boste dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam snake, prstane, privecke, broške raznih jedot in svas.

FRANK STONICH

7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

J. S. JABLONSKI, Fotograf6123 St. Clair Ave. : 2303 Professor Ave.
CLEVELAND :: :: OHIO**Naznanilo rojakom.**

Želim naznaniti cenjenim rojakom Slovincem in Hrvatom, da lastujem "WHITE HOUSE LODGING" 322 West Main St. Trinidad, Colo.; prejšnji lastnik M. Karlich. Vedno imam na razpolago sveža jedila; postrežba točna in imam čista prenočišča po najnižjih cenah. Uljudno se priporočam cenj. potnikom.

MRS. MARY OREKAR, lastnica.**PEOPLE'S MEAT MARKET**

Commonwealth Ave., Gary; New Duluth, Minnisotta.

Ima v zalogi vedno sveže meso vsake vrste ter grocijo.

Dobra postrežba je jamčena. Slovanci! Pripricite se ako nas posetite.

BURGER & ERCHUL, Lastniki

Pisalne mize in stoli. Lesene pisarniške shrambene omare. — Jeklene pisarniške shrambene omare. — Razne uradniške mize. Hranilnice.

Izvrstno prve vrste blago. — Točna postrežba.

MARSHALL-JACKSON COMPANY
STATIONERS-PRINTERS
24-26 SO. CLARK ST., CHICAGO, ILL.